

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL : 33 SAYI : 368 ŞUBAT 2021

İletişim Hakkı Vergilerle Kısıtlanmasın

LOOBAR®

ELEKTRİK DAĞITIM VE EK ÇÖZÜMLERİ

2,3,4 BARALI 63-250 AMPER DAĞITIM ÇÖZÜMLERİ

1954

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL : 33 SAYI : 369 ŞUBAT 2021

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Adına

Sahibi
Şebnem SEÇKİN UĞURLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hacer ŞEKERCİ ÖZTURA

Yayın Komisyonu

İsmail KAYA
H. Avni GÜNDÜZ
Mehmet GÜZEL
Hacer ŞEKERCİ ÖZTURA
Gülter Gülten KÖKTÜRK
Mahir ULUTAŞ
Egemen AKKUŞ
Eren İPEK
Olkan AKÇAY
Mehmet PAKDİL
Elif KILIÇ

Yayına Hazırlayan

Kamer TÜRKYILMAZ GÜNER

Kahraman YAPICI

Yönetim Yeri

EMO İzmir Şubesi
Kazım Dirik Mah.
Üniversite Cad. 374/1 Sk.
No:1 Bornova-İZMİR
Tel: 0.232. 489 34 35
Faks : 0.232. 445 49 49
izmir@emo.org.tr
http://izmir.emo.org.tr

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın
Ayda bir yayınlanır

Baskı

Altındağ Grafik Matbaacılık
Tel/Faks: 0232 457 58 33

Baskı Tarihi

02.02.2021

Basım Adedi

500

EMO İzmir Şubesi Bülteni'nde yayınlanan her türlü haber ve yazı izin almak koşulu ile kullanılabilir. Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur. EMO İzmir Şubesi üyelerine ücretsiz yollarır.

Bilime, Tekniğe ve İnsanımıza Yatırım Yapılsın

Geçtiğimiz yıl talihsiz bir yıl olarak anılıyor. Oysa bilimin ve tekniğin göz ardı edilmesinin acı sonuçlarını olası felaketlere karşı hazırlıksız yakalanmanın ne olduğunu, hem salgının yayılım hızının artması hem de başta İzmir olmak üzere orta şiddette depremlerin bile ülkemizde yıkıcı etkiler yaratmasıyla yaşamıştık.

Ocak ayında Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin inşaat çalışmalarında maalesef benzer sorunlarla karşılaşmaya başladık. Akkuyu Nükleer Güç Santrali'ndeki sorunlar, henüz temel atılma aşamasında yaşanmaya başlamıştı. Temel betonu dökülmesi sonrasında üç kez çatlaklar oluştu. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun talimatıyla çatlak bölümlerin kırılarak yeniden yapıldığını kamuoyuna yansımının hemen ardından bu kez alan açmak için dinamit patlatılması nedeniyle bölgedeki konutlarda ve araçlarda hasar oluştu. Kontrollü olması gereken patlamanın, şantiye alanına olukça uzak evlerde hasara neden olması açıkça bir mühendislik hatası yapıldığını göstermektedir. Riskleri nedeniyle yüksek güvenlik standartlarına sahip olması gereken çalışmaların şimdiden hasarlara yol açması, santralin devreye alınacağı, işletileceği ve ömrünü tamamlamasından sonra söküleceği uzun yıllar boyunca riskin artarak süreceğine işaret etmektedir.

Radyoaktif yarıt çubukları ve radyoaktif atıkların bölgede olacağı bu uzun yıllar boyunca yaşanacak ufak bir kazanın, bölgesel bir felakete neden olacağını hatırlatarak, elektrik üretiminde kamusal planlamanın olması gerektiğini hatırlatarak, yenilenebilir enerji teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte hiçbir ülkenin yeni yatırım planlamadığı nükleere dayalı projelerin acilen durdurulmasını bekliyoruz.

Nükleer, bundan uzun yıllar önce artan enerji ihtiyacı için birincil enerji kaynağı az olan ülkelerin risklerine rağmen çözüm olarak gördükleri bir teknolojiydi. Yenilenebilir kaynaklara yönelik yeni teknolojilerin gelişmesiyle, bu ülkelerde de kurulu güç içindeki oranları hızla düşmektedir. Bugün "gelişmiş" tabir edilen ülkelerde, sanayide enerji verimliliği adım adım sağlandığından, ekonomik büyüme ile doğru orantılı şekilde büyüyen bir enerji talebi oluşmamaktadır. Ülkelerarası rekabet artık kaynaktan daha çok, üretim, verimlilik ve şebeke teknolojileri konularına kaymaktadır.

Fosil kaynakları oldukça sınırlı olan ülkemiz, yenilenebilir kaynaklar da ise yüksek potansiyele sahiptir. Hem kaynak hem de teknoloji bakımından dışa bağımlı olduğumuz nükleerin tersine yerli ve yenilenebilir kaynaklar için çok geç kalınmadan yerli teknoloji geliştirilmesi durumunda, dışa bağımlığımızı minimum seviye taşıyabilecek bir olanak söz konusudur. Nükleer güç santrallerine verilen alım ve fiyat garantileriyle uzun yıllar yapacağımız ödemelerden oluşacak bütçeyi, teknoloji geliştirmeye aktarmamız durumunda enerji alanındaki dışa bağımlılık sorununu çözmemiz mümkündür. Ülkemizin yetişmiş iş gücü, mühendislerimizin ve bilim insanlarımızın Ar-Ge yapacak, teknoloji üretecek birikimi vardır. Beşeri sermayemizi doğru kullanmamız durumunda "gelişmiş" ülke kategorisine geçebiliriz.

Beşeri sermayemizi oluşturan en önemli etmenin "Eğitim" olduğuna şüphe yoktur. Kaybedilecek her günün telafisi zordur. Bugün "gelişmiş" ülkelerin büyük kısmı salgın döneminde de eğitim ve öğretim çalışmalarına büyük ölçüde devam edebilmiştir. Bizim karşı karşıya kaldığımız, "aç, kapa, yüz yüze'ye geç, olmadı biraz çevirim içi devam et, bazı öğrenciler okula gitsin, bazıları sınava girsin, bazıları kursa gidebilir" şeklinde özetlenebilecek politikasızlık yerine daha sistemli bir çalışma yürütmüşlerdir.

Okullar kapalıyken, otel eğlencelerinin devam ettiği başka bir ülke bulmak zordur. Bazı fabrikalarda üretimin sürmesi, bazı sektörlerin açık kalabilmesi için ilk etapta kamunun resmi eğitim kurumları kapatılmıştır. İnternet ve bilgisayar olmayan binlerce öğrenci bulunmaktadır. Ne yazık ki, salgın dönemindeki bu ikinci eğitim-öğretim yılı da çevrim içi eğitime erişmekte güçlük çeken öğrenci sayısının yüksek olması nedeniyle verimsiz geçmektedir. Hızla eksikliklerin tamamlanması gerekirken cihazlar ve İnternet erişimi üzerindeki ağır vergi yükü %7,5'tan %10'a yükseltilecek artırılmış ve İnternet alt yapısı da güçlendirilmemiştir. Sabit geniş bant abone yayınlık oranının yüzde 19'da kalması, çevrim içi eğitimin ne düzeyde verimli olduğu sorusuna da ışık tutmaktadır.

Temel eğitimi zayıf çocuklarımız belki de açıklarını tamamlama fırsatı bulamadan hekim, mühendis, öğretmen, akademisyen unvanlarına sahip olacaklar. Günün ekonomisini kurtarmak, kısa vadede ihracat rakamlarını ve istihdamı piyasa şartlarında korumak için, orta ve uzun vadede büyüme potansiyelimiz törpülenmiştir. Gelişmiş ülkelerle aramızdaki eğitim makası bir daha kapanmayacak şekilde açılmaya devam etmektedir. Bu makası kapatmanın tek yolu eğitimde fırsat eşitliğini sağlayacak şekilde çocuklarımızın öncelikle yüz yüze eğitime kavuşabilmesi için gerekli önlemleri almak ve çevrim içi eğitime ulaşabilmelerinin önünü açmaktan geçiyor. Daha fazla geç kalınmadan en azından öğretmenler, öğrenciler ve akademisyenler için yeterli alt yapı sağlanmalı, hızla okullarda ve üniversitelerde yüz yüze eğitim için hazırlık yapılmalıdır.

Şebnem Seçkin Uğurlu

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Rüzgar Enerjisi Santraline Teknik Gezi

EMO İzmir Şubesi Genç Mühendisleri Komisyonu çalışmaları kapsamında, genç meslektaşların ve meslektaş adaylarının mesleki bilgi ve deneyimlerini artırma amacıyla Rüzgar Enerjisi Santrali (RES) Şantiyesi'ne teknik geziler düzenlenmeye başlandı.

Toplam kurulu gücü 80 megawatt (MW) olan 22 adet rüzgar tribünün kurulumunun yapılacağı alanda incelemelerin yapıldığı teknik gezinin ilki 28 Ocak 2021 tarihinde İzmir Manisa il sınırında kurulum aşamasında olan Rüzgar Enerjisi Santraline gerçekleştirildi.

Deneyimli meslektaşlarla genç mühendisler arasında bilgi ve deneyim aktarma köprüsü işlevini gören teknik gezide alanında uzman olan meslektaşlarımız tarafından bilgilen-

dirme yapılarak "trafo merkezi", "şalt sahası", "tribün", "rotor", "kule", "makina dairesi", "scada merkezi" ve "kumanda odası" gibi alanlar ziyaret edildi. Aktif olarak çalışan rüzgar santralinin yanı sıra katılımcılar; kurulum aşamasında-

ki türbin bileşenleri ve temelini inceleyerek ayrıntılı bilgi aldılar.

Teknik gezi daha önce yapılan duyuruya başvuran üyelerimizden başvuru sırasına göre oluşturulan 6 kişilik grup ile gerçekleştirilmiş olup 2 haftalık periyotlarla tekrarlanacaktır.

İzmir Bölgesi Enerji Forumu Hazırlıkları Sürüyor

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi tarafından enerji kaynaklarının potansiyeli, üretim sorunları ve enerji politikalarının bölgesel uygulamalarının değerlendirildiği bölgesel enerji forumları gerçekleştirilmektedir. Beşincisi 2018 yılında düzenlenen ve Mayıs 2020'de altıncısı yapılması hedeflenen İzmir Bölgesi Enerji Forumu'nun hazırlıkları ise yapılan çevrimiçi toplantılarla başladı.

İzmir Bölgesi Enerji Forumu'na yönelik olarak 23 Aralık 2020 ve 18 Ocak 2021 tarihinde gerçekleştirilen çevrimiçi toplantılarda; etkinliğin Şubemiz sekreteryasında TMMOB'a

bağlı odaların İzmir Şubeleri ve ilgili kurumların katılımıyla düzenlenmesinin forumu daha verimli kıldığı ve bunun sürmesi gerektiği ifade edildi.

Bu yılki forumda; bina sektöründeki enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik, çevre, jetormal enerji santralleri, yenilenebilir enerji kaynakları, ormanlık alanlarda RES ve HES'lerin yarattığı etkiler, atıksu, iklim değişikliği, enerji depolama sistemleri konularında bildiriler olabileceği dile getirildi.

Toplantılarda ayrıca; ilgili kamu kuruluşlarının ve otoritelerin görüşlerinin önemli olduğu, şebeke yapısının değişime doğru gittiği, su ayak izinin de önem kazandığını, iklim değişikliği tehlikesine karşı topluca mücadele-

nin önemi, sanayide enerji verimliliği konusunda OSB'lerin önemi, bitcoin üretiminde bilgisayarların tükettiği enerjinin büyüklüğü vb konular gündeme getirildi.

Yenilenebilir enerji ve verimlilik konularında bazı belediyelerde farkındalığın arttığı ve bu nedenle enerji dairelerinin kurulduğu, bu tür gelişmelerin forum sayesinde izleyenlere aktarılacağı ifade edilen hazırlık toplantılarında, ilgili kurum ve kuruluşlarla üniversitelerin katkılarının sağlanması konusunda gerekli çağrılarının yapılması belirtildi.

Toplantı bildirimlerine yönelik hazırlıkların bir sonraki toplantıda değerlendirilmesi kararıyla tamamlandı.

Pozitif Zeka Üzerine...

Beynimizin bizi sabote edebildiğini fark etmiş miydiniz?

Tüm yaşamınız boyunca kendi kendinizi eleştiren kendi kendine yargı veren bir tarafınız olduğunu fark etmiş miydiniz? “Ben böyleyim, geç kalırım, yetişemem, beceremem zaten.” diyen kendini, başkalarını, çevresel koşulları eleştiren “YARGILAYICI” bir taraf olduğunu. Bireylerin ve ekiplerin ancak %20’si kapasitelerinin tamamını kullanabiliyorlar. Kalan % 80 ise değerli zamanlarını ve enerjilerini “ortalama” sonuçlar elde edebilmek için harcıyorlar.

Bu konu üzerine çalışan Canan Pişkin ile Genç Mühendisler Komisyonu aracılığıyla verimli bir seminer gerçekleştirdik. Canan Pişkin, Davranışsal Değişim Yönetici Koçu olarak hizmet vermektedir. Müfettiş olarak başladığı 20 yıllık Bankacılık kariyerinde Risk Yönetimi ve Finansal Kontrol alanlarında çalışmıştır.

Potansiyelimizin ancak bir kısmının başarıya dönüşmesi “POZİTİF ZEKA” skorumuza bağlıdır. Pozitif Zeka ise; Sabotörlerimizi ne kadar dinlediğimiz ile ilgilidir.

Bahsi geçen Sabotörlerden her insanda bulunan baş sabotör “YARGILAYICI” kendini 3 şekilde gösteriyor bunlar hocamızın örnekleriyle;

- Kendini yargılama: “Ben böyle-

yim hep geç kalırım, gece geç yatarım, sabahları uyanamam”

- Diğer insanları yargılama: “Yönetim her işimde ensembledir o yüzden başarılı değilim, ailem bu bölümü seçtirdi onlar hep böyle”

- Çevresel koşulları yargılama: “Bir benim başıma geldi herkesin sınavı kolay bi benimki zor”, “Taşındım çevrem değişti hep ondan başarısızım”

Diğer sabotörler örnek açıklamaları ile şu şekildedir:

1. Kontrol eden: “Kontrol etmezsem, hiçbir şey iyiye gitmez” diye kendini şartlandırmış

2. Aşırı başarı bağımlısı: Sürekli başarılı olmak isteyen aynı zamanda aşırı görev adamı, başarıyı elde edip hafif mutluluk yaşar hemen ardından bir sonraki başarıya ulaşmak için koşar mutsuzluğa dönüşmesi çok kısadır

3. Huzursuz: Yerinde duramayan her işe koşan ama hiçbir şeyi tam olmayan, bütün eğitimlere kaydolup çoğunu tamamlayamadan hatta tamamlayınca da aklında kalmadan bitiren

4. Erteleyici: Her işi erteler istediği sonucu alamaz çok büyük stres yaşar sağlam bir bakış açısıyla çalışmadığı için her seferinde takdir alamaz

5. Kurban: Kendisini her durumda kurban olarak görür “Zorlu yöneticiler hep benim başıma geliyor dünyanın tek şanssız benim” gibi

6. Aşırı rasyonel: Tahmin edilemeyen etkileri kabul etmez duyguya yer yoktur

7. Mükemmeliyetçi : “İki kere ölçüp bir kere keseyim” kurala odaklı başka seçenek yokmuş gibi gören

8. Memnun eden: Başkalarını mutlu edince mutlu olduğunu düşünen, işyerinde kendi işi yoğun olsa dahi herkesin işini yapan sevilmesinin arkasında herkesi memnun etmesinin yattığını düşünen

9. Aşırı tedirgin: Sürekli kontrol mekanizması geliştirir vaktinin çoğunu başına gelebilecek kötü olaylara karşı önlem almakla geçirir

Performansımızı, yaşam kalitemizi etkileyen bu sabotörleri 3 adımda yönetmekse mümkün;

1. Sabotörleri yakalama: Kendinizde hangi sabotörlerin baskın olduğunu tespit edin, bunu yapmak için linkteki anket yardımcı olabilir (<https://assessment.positiveintelligence.com/saboteur/overview>)

2. Kendini Yönetme: Sabotörlerin sizi ele geçirdikleri anları tanımlayın, ne şekilde ortaya çıkıyorlar

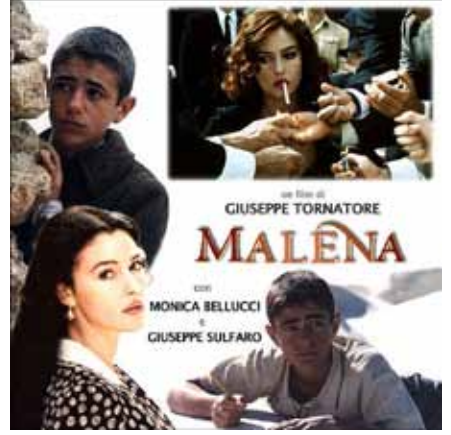
3. Erdemi seçme: Olaylara ve durumlara erdemli bir bakış açısı ile bakmak “Başımıza gelen her olay ve şart bize bir hediye veya fırsattır” diye görebilmek

Bolca bilgilendirici ve geliştirici semineri için Canan Pişkin’e teşekkürlerimizi sunarız. Genç Mühendisler komisyonu hız kesmeden etkinliklere devam etmektedir.

Film-Toplumsal Ahlak-Faşizm-Savaş...

EMO İzmir Şubesi 33. Dönem Kadın Mühendisler Komisyonu üyeleri 30 Ocak 2021 tarihinde Malena filmi üzerine değerlendirmelerde bulundular. Çevrimiçi olarak gerçekleştirilen etkinlikte; 2000 yılı İtalya- ABD ortak yapımı sinema filmi Malena'yı öncesinde izleyen katılımcılar; filmi kadın, namus, toplumsal ahlak çerçevesinde görüşlerini aktardılar.

Senaryosunu İtalyan senarist Luciano Vincenzoni'nin yazdığı, Sicilyalı yönetmen Giuseppe Tornatore'nun yönettiği, İtalyan müzisyen Ennio Morricone'nin film müziğini yaptığı ve başrolünü de Monica Bellucci'nin oynadığı 2000 yılı İtalyan-ABD ortak yapımı olan Malena filmi,1999 yılında Sicilya adasındaki Castelletto sahilinde çekilmiştir.[1]

Filmde bolca güzel sokaklar, güzel evler, hoş renkler sergilenir. Filmin mekanı bir Akdeniz sahil kasabasıdır. Film, tüm sahnelerinde pastel renklerin hâkim olduğu bir sanat eseri gibidir. İtalyan müzisyenlerinden Ennio Morricone'nun yaptığı filmin müziği de bu esere uygun güzelliكتedir.

Film kısaca; İkinci Dünya Savaşı sırasında Sicilya'nın küçük bir kasabasında savaşın dul bıraktığı güzeller güzeli bir kadını, toplumun bu kadına bakışını ve ergenlik çağındaki bir çocuğun da bu kadın hakkındaki hayallerini anlatır. Dul kadın, savaş şart-

larında kasabanın baskısı, dedikodusu, riyası, fitnesi ve iftirası sonucu aç kalmamak için nihayetinde kötü yola düşer, linç edilir.

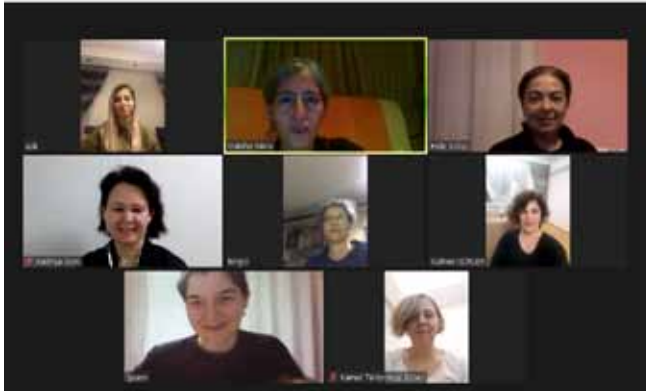
Filmin arka fonunda ise 1940 ve 1950'li yılların İtalyası anlatılır. Avrupa'nın göbeğinde cennet gibi bir Akdeniz sahil kasabasının cehaletin, savaşın ve ataerkil bir toplum yapısının etkisiyle nasıl da cehenneme dönüştüğü, İtalyan faşizminin sosyal ilişkileri ve yıkılışı vardır. Nazilerle işbirliği yapan İtalya'nın Sicilya Adası'nın Nazilerce işgal edilişi, faturanın da kasabaca Nazilere peşkeş çekilen Malena'ya kesilişi anlatılır.

Filmi kısaca bu şekilde özetleyebiliriz ancak zoom üzerinden çevrimiçi etkinlikte; filmin verdiği mesajın çok daha uzun ve derinlikli olduğu, toplumun güzel kadınlar karşısındaki eleştirel yönü, kadın, namus, ahlak, din ve siyaset konularında toplumun ikiyüzlülüğü ve toplumun bu konularda yerlerde sürünen değer yargılarını eleştirdiği, bu açıdan bizdeki Halide Edip Adıvar'ın eserinden beyaz perdeye aktarılan "Vurun Kahpeye" isimli filmi hatırlattığı, İtalya'nın Sicilyasında Akdeniz değil

cehalet ikliminin hüküm sürdüğü, 12 yaşındaki Renato'nun değil, esasında toplumun içene adeta şeytan kaçmış olduğu, ortada faşist bir lider varsa arkasında masum gözükene ama faşizme yatkın halk yığınları olduğu hususları irdelendi.

Hiçbir suçu olmayan Malena ahlaksız bir toplum tarafından ahlak adına yargılanır, bahşedilen güzelliği adeta laneti olur. Filmin sonuna doğru Malena'nın savaşta öldü sanılan kocası Nino döner. Döndüğü yerde ne eşi ne evi ne de ülkesi bıraktığı gibidir. İtalyan halkı için savaşmıştır, kolunu kaybetmiştir ama 12 yaşındaki hayal gücü ve yalnızlığından beslenen, kendini toplumun kötülüğünden bu şekilde koruyan Renato dışında kimse ona yardımcı olmaz. Üstelik Nino, uğruna savaştığı toplum tarafından hakarete uğrar. Bu halk için mi savaşmıştır? Savaşın anlamsızlığı etkili bir şekilde bir kez daha gözler önüne serilir.

Film değerlendirme etkinliğinde; başroldeki kadın Malena karakterinin yok denecek kadar az diyalogunun olması, kadını yoklaştırdığı, onu cinsel bir obje gibi algılanmasını sağladığı, kadının kendi olamama halinin aslında filmin eril bir bakış açısıyla çekildiğini, toplumsal ahlaksızlığın varabileceği noktayı seyirciye başarıyla veren yönetmenin, kadını bir cinsel obje dışına çıkarmayışı kendi eril

bakışından mı yoksa filmin izlenebilirliğini artırma adına ticari kaygılardan mı kaynaklandığı hususları göz önüne alındığında; filmin sorunlu olduğu, özellikle kadınları rahatsız edici ataerkil bir bakış açısıyla çekildiği düşüncesi ağır basmıştır.

Sonuç olarak; Malena bir kadın

olarak, film boyunca güçlü bir tepki koyamamış adete toplumun ona dayattığı kaderi yaşamak durumunda kalmıştır. Linçle birlikte kasabadan ayrılmak durumunda kalmış, kasabaya ancak savaştan dönen eşinin kolunda gelebilmiştir. Güçlü, direngen bir kadının profiline aksine silik, edilgen bir

karakter sergilemesi sebebiyle toplumsal cinsiyet normlarını pekiştirici nitelikte bir rol verilmiş olması filmin sorunlu olduğunu düşündürmüştür.

Kaynakça

1. "Malena (2000)". *American Film Institute*.

2. <https://www.beyazperde.com/filmler>

TMMOB İzmir İKK Kadın Çalışma Grubu: Tanışma Çayı Etkinliği

TMMOB İzmir İKK Kadın Çalışma Grubu tarafından, 17 Ocak 2021 tarihinde Şubelerin temsilcileri ve Şube Yönetim Kurullarında yer alan kadın üyeler ile tanışmak amacıyla Web üzerinden bir "Tanışma Çayı" düzenlendi.

Etkinlik, altmış kadın üyenin katılımıyla, Jeoloji Mühendisleri Odası'ndan Aysun Yıldız ve İçmimarlar Odası'ndan Zeynep Günçü moderatörlüğünde gerçekleştirildi.

TMMOB İzmir İKK Kadın Çalışma Grubu Dönem Sözcüsü Güniz Gacaner Ermin açılış konuşmasında, 2008 yılı 40. TMMOB Genel Kurulunda "İKK'ların bulunduğu tüm illerde kadın çalışma gruplarının oluşturulması" kararının alınmasından bugüne kadar geçen süreçte, şubelerde Kadın Komisyonlarının kurulmasına dair farkındalığın artması, oda merkezlerinde merkez kadın komisyonlarının, TMMOB Kadın Çalışma Grubu'nun, TMMOB Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekreteriyasının (CATS) kurulması gibi Kadın Örgütlenmesinin kazanımlarına değinip, 2009 yılından bu yana iki yılda bir kadın kurultayları, 2015 yılından bu yana da iki yılda bir kadın sempozyumları gerçekleştirildiğini belirtti.

Gacaner Ermin, pandemi sürecinde kadınların artan iş yükü ve ağırlaşan çalışma koşullarında tüm dünyada

kadınların daha çok şiddete maruz kaldıklarına, kadına yönelik psikolojik, cinsel, fiziksel şiddet ile çocuk istismarının arttığına dikkat çekti. "Pandemi döneminde ekonomik ve sosyal açıdan kadınlar güçlendirilmeli, herhangi bir düzenli geliri olmayan kadınlar tespit edilerek maddi destek sağlanmalı, işlerinden edilmiş kadınların iş güvenceleri sağlanmalıdır" diyen Gacaner Ermin, özellikle pandemi sürecinde ülkemizde her gün 3-4 kadın öldürülürken; İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı yasa etkili bir biçimde uygulanmalı ve kadına yönelik artan şiddete karşı acil eylem planı oluşturularak hayata geçirilmelidir diyerek konuşmasını tamamladı. Daha sonra 2008 yılından itibaren Kadın Çalışma Grubunun kuruluşunda yer alan ve grubun gelişmesine katkı sunan mühendis, mimar ve şehir plancı kadınlar söz aldılar.

İlk sözü alan Vezan Karabulut;

Kadın Çalışma Grubunun oluşturulmasının ardından; birer birer her şubede Kadın Komisyonlarının kurulmaya başlandığına, ardından Kadın Kurultayları ve sempozyumların geldiğine, mücadelenin henüz bitmeyip eşit temsil hakkını alana, eş başkanlık sistemini tüzüklere, yönetmeliklere geçirene kadar devam edeceğine değinerek konuşmasını Birhan Keskin'in İZ şiiiri ile tamamladı.

Karabulut'un ardından söz alan Kadın Çalışma Grubu'nun kuruluşundan bu yana çalışan ve dönem sözcülüğü, sözcü yardımcılığı yapan kadınlar bu süreçte yapılan etkinliklerin yer aldığı sunum eşliğinde, verilen mücadele ve çalışmalara dair bilgilendirmeler yaptılar.

Ardından, "Serbest Kürsü" bölümünde söz alan kadınlar, hem geçmişte yapılan çalışmalara, hem de gelecekte neler yapılabileceğine dair fikirlerini paylaştılar.

EMO, Eğitim ve Bilişim Örgütleri ile Siyasi Partileri Bir Araya Getirdi...

UZAKTAN EĞİTİMİN DERİNLEŞTİRDİĞİ EŞİTSİZLİĞE ÇÖZÜM ARAYIŞI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 7 Ocak 2021 ve 13 Ocak 2020 tarihlerinde “Salgında Eğitim” konulu, eğitim ve bilişim alanının temsilcileriyle, siyasi partilerin temsilcilerini bir araya getirdiği çevrimiçi toplantılar gerçekleştirdi. Uzaktan eğitimde yaşanan sorunların değerlendirildiği toplantılarda, İnternet alt yapısının geliştirilmesi için Evrensel Hizmet Fonu’ndan yatırım yapılması, erişim ve cihazlar üzerindeki alınan vergilerin düşürülmesini de içeren 14 çözüm önerisi geliştirildi.

EMO tarafından 7 Ocak 2021 tarihinde düzenlenen ilk toplantıya, EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Özdağ, Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) Yönetim Kurulu Üyesi Ezgi Ekiz, EMO Bilgi ve İletişim Teknolojileri Komisyonu Başkanı Ömür Yıldız, İyi Parti Ankara Milletvekili ve Eğitim Politikaları Başkanı Şenol Sunat, Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) Genel Başkanı Prof. Dr. Nejla Kural, Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (Eğitim-İş) Başkanı Orhan Yıldırım, Tüketici Birliği Federasyonu Başkanı Mehmet Bülent Deniz, Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği (Telkoder) Başkanı Halil Nadir Teberci, TÜBİDER Bilişim Sektörü Derneği Başkanı Rüştü Arseven, İyi Parti Kalkınma Politikaları Başkanı Prof. Dr. Ümit Özlale, İyi Parti Eğitim Politikaları Başkan Yardımcıları Gülümser Birol ile İlim Özden, Danışman Mert Yavuz ve Gazeteci-Yazar Fusun Sarp Nebil katıldı. EMO koordinasyonuyla 13 Ocak 2020’de gerçekleştirilen ikinci toplantıya ise ilk toplantılarının katılımcılarının yanı sıra Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekili ve Dijital Mecralar Komisyonu Üyesi Onursal Adıgüzel ve BMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Atasoy da katılım sağladı.

İlk toplantıda, Covid-19 Pandemisi sürecinde okullardaki uzaktan eğitim sürecinin bilişim, altyapı ve eğitsel faktörlerini farklı açılardan değerlendiren sunumlar gerçekleştirildi. Soru ve yanıt bölümüyle yapılan tartışmalarda konu derinlemesine ele alındı.

“Yüzyüze İçin Yatırım Yapılmalı”

Eğitim-Sen Genel Başkanı Nejla Kural sunumuna, salgın döneminde verilen uzaktan eğitime ilişkin bilgi verirken, öğrenci katılımını azaltan sorunlara değindi. Okullar ve üniversiteler arasında zaten var olan eşitsizliklerin uzaktan eğitimde daha da derinleştiğine dikkat çeken Kural, yoksul, engelli ve anadili Türkçe olmayan çocukları ile mülteci çocukların etkilendiğini ifade etti. Uzaktan eğitimin etkinliğine ilişkin değerlendirmelerde

bulunan Kural, yüz yüze eğitimin önemini altını çizdi. Yüz yüze eğitimin verdiği karşılaşma hissi, duygular, esin kaynakları, sosyalleşme imkânları gibi uyarıların çokluğu, çeşitliliği ve zenginliğinin insan eğitiminin ve gelişimin üzerinde büyük etkisi olduğunu vurguladı. Kural, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayımlanan uzaktan eğitim istatistiklerinin katılım sayısıyla sınırlı olduğunu söyledi ve sürecin daha iyi anlaşılması için daha fazla veriye ihtiyaç duyulduğunu kaydetti. Öğretmen, yardımcı personel ve destek personelin sayısının artırılması, yeni okul yapımı ve yeni derslik hazırlama, öğrencilerin beslenme ve ulaşım sorunlarının çözülmesi için devletin önlem alarak, bütçe ayrılarak yüz yüze eğitimin koşullarını hazırlaması

gerektiğini vurgulayan Kurul, öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlarla ilgili de bilgilendirme yaparak çözüm yollarına dönük önerilerde bulundu.

“EBA’da Ulaşılan Sayılar Yetersiz”

Eğitim-İş Başkanı Orhan Yıldırım ise öncesinde yaşanan sorunlar salgın dönemine yenilerini eklendiğini ifade ederek, Avrupa’da en fazla öğrencisi olan ülkelerden bir olan ülkemizin uzaktan eğitim sorunlarını hızlıca çözülmesini beklemediklerini ifade etti. Pandeminin ilk ortaya çıktığı 2020 Mart ayında, 30-40 bin kişinin erişimi sağlanan Eğitim Bilişim Ağı’nın (EBA), Haziran ayında 300-400 binlere ve Eylül ayında ise ancak 1 milyona ulaştığını kaydetti. Yıldırım, 18 milyon öğrenci ve 1 milyon öğretmenin bulunduğu ülkemiz için ulaşılan son sayının bile son derece yetersiz olduğunu vurguladı. Resmi açıklamalara göre bugüne kadar 11 milyon öğrencinin EBA’ya girdiğini ve bunun 7 milyon gibi devasa sayıda öğrencinin bu dönemde eğitime hiç ulaşamadığını ortaya koyduğunu ifade etti. Yıldırım, aylar geçmesine rağmen yeterli iyileşme sağlanamayan eğitim sorununun en büyük sebebinin, MEB’in çözüm yollarını, sadece kendi atanmış bürokratları arasında araması ve şeffaf olmayı reddetmesi olduğunu söyledi. Salgının, krizle başa çıkamayan, koordinasyon sağlayamayan, planlama yapamayan bürokratlar, bakanlık ve hükümetle baş başa olduğumuzu ortaya koyduğunu kaydetti. Sorun ortaya çıktıktan sonra başta eğitim sendikaları, üniversiteler, ilgili fakülteler, akademisyenler, konunun uzmanları ve siyasi partilerin bir araya getirilmediğini ifade eden Yıldırım, bunlar yapılmış olsaydı bugünkünden çok daha iyi bir noktada olunabileceğine vurgu yaptı.

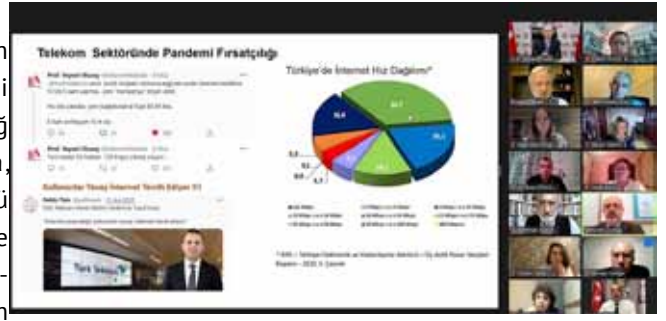
“Türk Telekom Gelirleri Yüzde 21

Arttı”

EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Özdağ ise toplantıda, telekom sektörü abone sayıları ve pandemi sürecindeki kullanım bilgileri hakkında bilgi verdi. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun (BTK) verilerine göre 2020 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla kablo haricindeki sabit geniş bant İnternet abonelerinin yaklaşık yüzde 94’ünün bireysel aboneliğe, kalanının ise kurumsal aboneliğe sahip olduğunu, bu çeyrekte nüfusa göre sabit geniş bant abone yaygınlık oranının yüzde 19.1 olduğunu kaydetti. Özdağ, Türk Telekom sabit geniş bant satışından kaynaklanan gelirlerinin 2019’dan 2020’ye yaklaşık yüzde 21 arttığını kaydederek bu artışın normalde alım gücü olmadığı halde pandemi eğitime sebebiyle almak zorunda kalan vatandaşlardan kaynaklandığını şeklinde yorumlanabileceğini ifade etti. Ayrıca ülkemizdeki İnternet tarifelerini de inceleyen Özdağ, en düşük tarife ücretinin bile (ayda 24 Mbps limitsiz 75 TL) oldukça yüksek olduğunu, ayrıca İnternet sağlayıcı firmaların her yıl okul açılışında yaptıkları İnternet kampanyalarını pandemi döneminde yapmadıklarına dikkat çekti.

“Fırsat Eşitsizliği İnanılmaz Boyutlarda”

Gazeteci-Yazar Füsün Sarp Nebil ise “Eğitim Yönetilemiyor” başlıklı sunumunda Türkiye’de 24 milyon hanenin ancak yüzde 48.8’inde sabit İnternet olduğunu, bunun eğitimde fırsat eşitsizliğini inanılmaz bir boyuta taşıdığını ifade etti. EBA’nın en üst kapasitesinin 2-3 milyon ile sınırlı olduğunu vurgulayan Nebil, İnternet giderleri ile bilgisayar, cep telefonu

masraflarının ailelerin sırtında büyük bir yük ve baskı unsuruna dönüştüğünü kaydetti. Bugün 15 milyon yetersiz eğitim alan gencin, özel okullardan mezun olacak sayısı 1.5 milyon kadar olan gençle eşit şartlarda olmadığını, ciddi bir dezavantajla üniversiteye girme ve sonrasında iş bulma savaşına gireceklerini vurguladı. Nebil, Evrensel Hizmet fonu ile yeterli bütçesi olan Bilişim Teknolojileri Kurumu’nun bir an önce İnternet alt yapısı tamamlaması gerektiğine vurgu yaptı.

“İnternet Altyapısı Yetersiz”

Telkoder Başkanı Halil Nadir Teberci, İstanbul dâhil Türkiye’nin her yerinde İnternet alt yapısının sorunlu olduğunu ifade ederek İnternet’in olduğu yerlerde de gün içinde pek çok kesinti yaşandığını vurguladı. Teberci, öğrencilerin İnternet ile ilgili yaşadıkları sıkıntıları üç gruba ayırdı: İnternet alt yapısının hiç olmaması, altyapı olduğu halde kullanılabileceği cihazın olmaması ve son olarak İnternet erişimindeki kalitesizlik. Dünyadaki en kaliteli İnternet erişiminin fiber olduğunu kaydeden Teberci, Türkiye’deki toplam fiber uzunluğunun 413 bin km olduğunu, bunun yaklaşık 180 bin km’sinin İnternet işletmecilerinin kendileri tarafından kullanıldığını, kalan 220 bin km’lik bölümün kullanıcıların hizmetinde olduğu bilgisini verdi. Ülkemizin fiber alt yapısının 200 kat artırılması gerektiğini, biriken fonların altyapının tamamlanması ve imkânı olmayan öğrencilere bilgisayar, tablet sağlanması için kullanılması gerekti-

ğini ifade etti. Teberci, sadece EBA'ya erişimin ücretsiz olması ya da öğrenci başına aylık 30-35 GB kota verilmesi, geniş bant İnternet aboneliği olan 6 milyon öğrenci ve öğretmenin KDV ve ÖİV'den muaf tutulması gibi başka öneriler de getirerek bu sorunları çözmek için pek çok yöntem geliştirilebileceğini vurguladı.

“Çözüm Vergi İndirimi”

TÜBİDER Başkanı Rüştü Arseven, bilişim sektöründe yaşananlarla ilgili bilgilendirmede bulundu. Ülkemizde bilişim pazarının büyüklüğünün 2013 yılında 10.5 milyar dolar iken 2019'da 9.8 milyar dolar olduğunu, gelişme yerine gerileme yaşandığını ifade etti. Arseven, 2013'te 76 milyon olan ülke nüfusumuzun, 2019'da 82 milyona çıktığını da ekleyerek kişi başı harcamamızın ise 140 dolardan 120 dolara düşerek bu sektörde yüzde 17'lik bir küçülme yaşandığını kaydetti. BTK'nın telekomünikasyon ağırlıklı olarak çalışmalarını yürüttüğünü, bilişim alanında çok az faaliyet gösterdiğini ve veri sunduğunu kaydeden Arseven, bunun sektörel bir sorun yarattığını da ekledi. Bilişim sektörünün kamudaki eğitime destek verebilmesi ve cihazların uygun fiyatla sağlanması için bilgisayar ürünlerindeki KDV ve gümrük vergilerinin kaldırılması, öğretmenlere ve öğrencilere verilecek bilgisayarların ülke genelindeki 30 bin bilişim bayisi üzerinden dağıtılması önerilerini getirdi.

“Geleceğe Bağış” Kampanyası

Tüketici Birliği Federasyonu Başkanı Mehmet Bülent Deniz, imkânı olmayan öğrencilerin İnternet'e erişmesini sağlamak için düzenledikleri “Geleceğe Bağış” çağrısı hakkında bilgilendirmede bulundu. Türkiye'de en az 3 milyon çocuk ve gencin İnternet'e hiç erişimi olmadığını ve benzer sayılarda çocuk ve gencin de cep telefonu, tablet veya bilgisayarının bulunmadı-

ğını ifade eden Deniz, pandeminin bir süre daha devam edeceği göz önüne alınırsa bu sorunu bir an önce çözmek zorunda olduğumuzu kaydetti. Kullanılmayan ikinci el bilgisayar, cep telefonları, tabletleri elden geçirerek ihtiyaç sahibi öğrencilere ulaştırılmasını ve erişimi olmayan öğrencilerin İnternet giderlerinin üstlenilmesini hedefleyen Geleceğe Çağrı kampanyasının, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için ufak da olsa bir katkı sunabileceğini kaydetti. Vatandaşlardan beklediklerinin üzerinde bir destek aldıklarını anlatan Deniz, ancak hükümet ve yerel yönetimlerin benzer duyarlılığı göstermediğini sözlerine ekledi. Özellikle belediyelerin kendi imkânlarıyla bu kampanyaya destek olabileceğini ifade ederek toplantı katılımcılarına bunun yaygınlaştırılması için destek çağrısında bulundu.

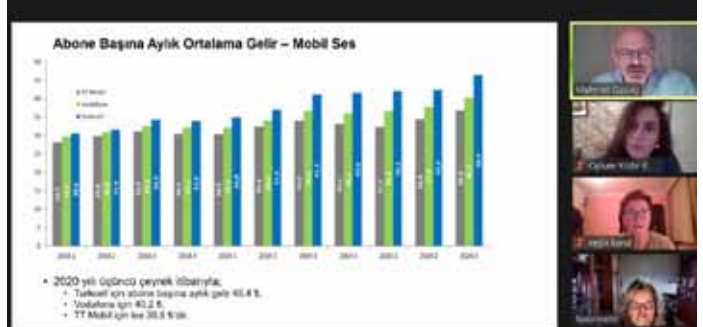
“Her Okulla Bilişim Öğretmeni ve Sağlık Görevlisi”

Toplantıya katılan İyi Parti Ankara Milletvekili ve Eğitim Politikaları Başkanı Şenol Sunat ise algın koşullarında kapanmanın da zorunlu olduğunu ifade ederek konuşmasına başladı. Salgın döneminde sorunluluğu bütünüyle veliye bırakılarak bir dönem yüz yüze eğitim yapıldığını hatırlatan Sunat, İyi Parti olarak her okula, bir bilişim öğretmeni ile bir sağlık görevlisinin atanması önerisini getirdiklerini kaydetti. Anketlerin öğrencilerin yaklaşık yüzde 42'sinin sisteme ulaşabilecek tablet, bilgisayar ya da telefonunun olmadığını ve yüzde 60'ının EBA'yı başarılı bulmadığını ortaya koyduğunu ifade etti. Eğitim Bilim Kurulu benzeri bir yapının kurulması ge-

rektiğini savunduklarını hatırlatan Sunat, eğitim ile ilgili konularda sadece Sağlık Bakanlığı'na bağlı Bilim Kurulu'nun karar vermesinin yanlış olduğunu anlattı.

Sisteme hiç giriş yapamamış en az 7 milyon öğrenciye, öğretmenlerin kaanat notu vermesinin beklenmesindeki garipliğin altını çizen Sunat, öğrencilerin EBA sistemini kullanım oranları ve teknik altyapıya ilişkin verileri alabilmek için verdiği soru önergelerinin de yanıtızsız kaldığını ifade etti. Sunat ayrıca, partisinin eğitim sorunlarına ilişkin ilgili tüm sendikalar, meslek örgütleri, sektör temsilcileri, uzmanlarla ilişki içinde, ortak akılla çözüm bulunması ve kampanya yürütülmesi için çalışmaya devam edeceğini kaydetti.

İyi Parti Kalkınma Politikaları Başkanı Prof. Dr. Ümit Özlale ise konuşmasında, pandemi döneminde hem iş hayatında hem de eğitimde yaygınlaşmış olan hibrit çalışma ve eğitim modellerine ilişkin çekincelelerini dile getirdi. Kimsenin birbiriyle yüz yüze temas edemediği, evlerinde, birbirinden ayrı alanlarda, sadece dijital düzeyde ilişki kurmanın toplumun birbirinden uzaklaşmasına ve ayrı düşmesine yol açacağını belirtti. Özlale, insanların bu yöntemle zamanla empati ve ilişki kurma yeteneklerinin köreleceğini ve birbirlerinin sorunlarıyla yüzleşme kabiliyetinin azalacağını ifade etti. Hibrit modellerin imkân verdiği, dünyanın her yerine eğitimin taşınmasının ilk bakışta cazip ve eşitleyici görüldüğünü kaydeden

Özlale, eğitimcilerin konunun özellikle bu yanına ilişkin fikirlerinin ortaya koyulması gerektiğini sözlerine ekledi.

İkinci toplantıda ise sırasıyla Eğitim-Sen Genel Başkanı Nejla Kurul, Eğitim-İş Başkanı Orhan Yıldırım, Gazeteci-Yazar Fusun Sarp Nebil, Telkoder Başkanı Halil Nadir Teberci, EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Özdağ, TÜBİDER Başkanı Rüştü Arseven ve Tüketici Birliği Federasyonu Başkanı Mehmet Bülent Deniz'in sunumlarını gerçekleştirerek, tespit ettikleri sorunları ve çözüm önerilerini paylaştılar.

"Eğitim 5 Temel Sorundan Biri"

Sunumların ardından CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu söz aldı. Konuşmasına yapılan sunumlara ve kapsamlı bilgilendirmelere teşekkür ederek başlayan Kılıçdaroğlu, Pandemi sürecinde toplantıda konuşulan önerilerin benzerlerini hükümete ve MEB'e yaptıklarını kaydetti. Eğitimin, demokrasi, dış politika, toplumsal barış ve ekonomi ile beraber Türkiye'nin 5 temel sorunundan biri olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, pandemi sürecinde tüm bu alanlardaki sorunların katlandığını ifade etti. Eğitim alanında evrensel değerlerle ülke değerlerini birleştiren bir politika izlenmesi gerektiğini belirtti. Devlet yönetiminin saydam olmadığını ifade eden Kılıçdaroğlu, ne BTK'nın ne de diğer ilgili kuruluşların ne yaptığını, ne harcadığını kimsenin bilmediğini söyleyerek rakamlar bilinse sağlıklı çözümler bulunabileceğini kaydetti.

Kılıçdaroğlu, pandemi dönemindeki eğitimin durumunu anlamak için daha kapsamlı verilere ulaşmak üzere Meclis'te soru önergeleri verdiklerini ancak sonuçsuz kaldığını ekledi. Benzer şekilde yine Meclis'te öğrenci ve öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullanmak üzere satın alacakları tablet, bilgisayar gibi cihazlarda vergi indirimini için yasa teklifi sunduklarını da anlattı. Yüz yüze eğitimi sağlayacak geniş derslikler probleminin çözümü için CHP'li büyükşehir belediyeleri aracılığıyla yapılabilecek işbirlikleriyle ilgili MEB'e öneriler getirdiklerini ifade etti. Ancak hiçbir bakanlığın bağımsız iradesinin olmadığına değinen Kılıçdaroğlu, bu girişimlerin sonuçsuz kaldığını anlatarak MEB'in ihtiyaç duyduğu bütçeyi Maliye Bakanlığı'ndan alamadığını da sözlerine ekledi.

Eğitimin çağdaşlaşmasının ülkenin tüm sorunlarını aşmak için gerekli ilk adım olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, önümüzdeki seçim sonrasında, toplantıda konuşulan bütün bu problemlerin çözümünü, ilgili meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler, sendikalar ve sektör temsilcilerinin önerileri ışığında hızla hayata geçireceklerini ifade ederek sözlerini tamamladı.

Geliştirilen Çözüm Önerileri

İki toplantıda gerçekleştirilen sunumlar ve yürütülen tartışmalara ışığında aşağıdaki çözüm önerileri geliştirildi:

"- Pandemi koşullarında uzaktan eğitim, öğrencilerimizin eğitim ve iletişim hakkına erişiminde önemli bir kanal olmuştur. Ancak hem öğrenciler hem de öğretmenler bilgisayar, tablet ve internet ağlarına erişimde büyük

sorunlar yaşamaktadır. Öğretmenler ve öğrenciler için bilgisayar ve internet eğlence veya lüks değil, bir eğitim aracıdır. Bu nedenle hem öğrencilerimiz hem de öğretmenlerimiz bilişim teknolojileri ve ağlarını edinmek üzere desteklenmeli ve bu harcamalar kamusal uzaktan eğitim hakkının bir gereği olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından karşılanmalıdır.

- Zamanlama ve dağıtım sorunları açısından bu araçların, yerel bilgisayar satıcılarından ya da İnternet servis sağlayıcılarından öğretmen ve öğrencilerin belge ibraz etmesi karşılığında temin edilmesi, bedelinin de (eczane sistemi gibi) devlet tarafından karşılanması gereklidir.

- MEB, İnternet servis sağlayıcıları ve bilgisayar markaları ile öğretmenler ve öğrenciler için sabit düşük fiyat anlaşması yapmalıdır.

- EBA canlı kapasitesi derhal 5 milyona çıkarılmalıdır. Dünya Bankası'nın 2023'e kadar ayırdığı 160 milyon dolar hızla öğrenciler için tahsis edilmelidir.

- EBA içeriği 2021-22 eğitim öğretim dönemi başına kadar tamamen interaktif hale getirilmelidir.

- İnternet için altyapının yaygınlaştırılmasının önü açılmalıdır.

- İnternet hizmetlerinden alınan KDV ve ÖİV öğrenci ve öğretmenler için kaldırılmalıdır.

- İnternet altyapısı ve öğretmen+öğrencilerin bilgisayarları için BTK'nın sektörden almakta olduğu katkı payı (bu sene 5.8 milyar TL) sektöre tahsis edilmez.

- MEB altyapısı kurmak ve EBA içeriğini geliştirmek için yapılması gereken harcamalar Evrensel Hizmet Fonu'ndan karşılanmalıdır.

- EBA verilerinin de Sağlık Bakanlığı'nın turkuaz tablosu gibi günlük paylaşılması gerekmektedir. Kaç öğrencinin derslere katıldığı, kaç saat ders yapıldığı, kaç kişinin bağla-

namadığı gibi veriler günlük açıklanmalıdır.

- Uzaktan eğitim konusunda özel gereksinimlere ihtiyacı olan vatandaşlarımız ihmal edilmekte ve çoğu eğitimden uzak kalmaktadır. Kendileri için gerekli erişim altyapısı sağlanmalıdır.

- Uzaktan eğitim konusunda ana dili Türkçe olmayan vatandaşlarımız,

sığınmacı çocuklarımızın eğitimi ihmal edilmiştir.

- Okulların kapatılmasından turizmin etkileneceği düşünülüyorsa öğrencilerin tatile gittikleri yerlerdeki okullarda eğitime devam edebilmesi için gerekli hazırlıklar yapılmalı ve öğrenciler buldukları yerdeki kendilerine uygun okullarda eğitimine devam edebilmelidir.

- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından; yılda en az iki kez; MBps (saniyede iltelen mega bit) başına fiber ve bakır-fiber karma altyapılar ayrı ayrı olmak üzere kotalı-kotasız baz tarife açıklanmalıdır. Mobil operatörler için bir önceki yılın MOU (abone başına ortalama dakika) değeri ile ortalama SMS değerine göre mobil baz tarife açıklanmalıdır.”

Gençler Kaygılı!

Elk. Elo. Müh. Gizem Boran

EMO İzmir Şubesi Genç Mühendisler Komisyonu

Üniversite eğitimlerinin ardından çalışma hayatına geçişteki sancılı işsizlik sürecimizde, çalışma hayatına başlandığında yaşadığımız çevre değişiminin büyük etkisiyle, iş hayatına adapte olmakta zorlanan ve henüz kendini bulamışken belki de yanlış sektörü seçmenin yarattığı duygusal sancılar içindeyiz “KAYGI” artık gençlerin bir parçası.. Pandeminin de etkisi ile gençler içine kapanmış yaşadıkları tüm duygusal karmaşayı bastırmış durumda..

Yurtdışına çıkmayı artık sadece tatil olarak değil, yaşamak için bir kapı olarak gören gençlik; yetersiz istihdamın yarattığı sorunlarla yüzleşmeyen ülkenin, asgari ücretle mühendis çalıştıran firmaların, kabul etmediğinde sırada bekleyen yüzlerce işsiz meslektaşının, tüm bu karmaşanın ortasında psikolojisini “sağlıklı” tutmaya çalışmaktadır.

Bu verilerin yarattığı ışık altında Genç Mühendisler Komisyonu 23 Ocak 2021 tarihli “**Kaygı Durumunda Duygusal Dengeyi Koruma**” başlıklı semineri düzenlemiştir. Konuşmacı Emine Başdağ ODTÜ Psikoloji eğitiminin ardından özel sektörde insan kaynakları alanında profesyonelliğini sürdürmüş, 2016 yılında kendi danışmanlık firmasını kurmuş sonrasında yurtdışında da faaliyet göstererek şu anda da yaşadığı İngiltere’ye yerleşmiştir.

Öncelikle kaygının vücudumuzun strese veya belirsizliğe karşı verdiği doğal tepki olduğu konusu üzerinde durduk. Bireysel kaygılarımızı tanım-

lamamızı kaygılarımızın üstünü örtmek yerine kendimizi dinlememizi hislerimizin ne üzerine yoğunlaştığını anlamamızı konuştuk.

“Depresyon geçmişte, Kaygı gelecekte yaşar.” Diyerek duygu durumlarımızı tanımlamamızı, kendimizi dinleyerek yaşadığımız sıkıntılı süreçlerin karakterimizde, yaşantımızda açacağı yaraları görmemizi sağlamıştır.

Kaygı piramidine bakıp kaygının bizde nasıl görüldüğünden bahsettik:

Katılımcılar kaygı tanımlarını çeşitli betimlemelerle bizlere aktarırken hocamız bu bireysel yolculuğun bizlere katkısından bahsetti.

Gençler arasında ortak kaygılardan

birinin de tecrübesiz olduğundan üstlerinden gördüğü psikolojik baskının aslında bireyin kendi yetersizliğinden güvensizliğinden kaynaklanabileceği konusu üzerinde durduk.

Bir başka katılımcı yorumu ise şu şekildeydi: “Artık kavgalar, çatışmalar izlemek değil bilim üretmek istiyoruz.” Gençlerin kutusundan çıkmaya özgürleşmeye çalıştığı ancak kutudaki diğer varlıkların tüm çabalarıyla onları tuttuğu gerçeğini bir kez daha vurguladı.

Güzel günleri bekleyen tüm gençlere umut olabilmeyi amaçlayan yeni etkinliklerimizde buluşmak dileğiyle Genç Mühendisler Komisyonu hız kesmeden etkinliklerine devam ediyor.

Uğur Mumcu, Hrant Dink Anısına...

Elk. Müh. M. Macit Mutaf
macit.mutaf@emo.org.tr

24 Ocak yurtsever, gazeteci, düşünür ve mücadele insanı Uğur Mumcu'nun öldürülmesinin 28. yıldönümü...

24 Ocak 1993 tarihinde evinin önünde uğradığı bombalı suikast sonucu yaşamını yitiren Uğur Mumcu'yu aramızdan ayrılışının 28.yılında anar-ken gazetecilere yapılan baskılar ve faili meçhul cinayetleri lanetleyen söylem ve yazılar bir kez daha dile getirildi. Oysa Mumcu'nun öldürülmesi bir faili meçhulün çok ötesinde anlam taşıyan bir eylemdi.

Uğur Mumcu, ülkemizde yaşanan karanlık ortamın siyasal, ekonomik, sosyal boyutlarını her yönüyle araştırmakla kalmıyor, yurtdışı uzantılarını, emperyalist ülkelerdeki işbirlikçilerinin çıkar ilişkilerine kadar tüm süreci sorguluyor ve halkımızı bilgilendiriyordu.

"Siyaset -ticaret-tarikat üçgeni"

19 Ocak 2007 tarihinde çalıştığı Agos Gazetesinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürülen gazeteci, yazar, düşünce insanı Hrant Dink aramızdan ayrılışının yıldönümünde anıldı.

Çevrimiçi olarak düzenlenen,

olarak isimlendirdiği bu ilişkilerin ne kadar tehlikeli olduğunu görüyor, ülkemiz yurtseverlerinin bu ilişkileri ve gelişmeleri iyi izleyip önlem alınması içinde öncü tavırlar geliştiriyordu.

Mumcu'nun öldürülmesi bugün yaşadığımız anti-demokratik ortamın ve kapalı faşizme gidişin hazırlık taşlarıdır.

Faşizmi çizmeleriyle gelen işgalci güçler olarak değil de yavaş yavaş topluma ve devlete egemen olan bir süreç olarak tanımlarsak Uğur Mumcu ve Onun gibi yürekli mücadele insanların niçin yok edilmeye çalışıldığını anlayabiliriz.

Bize düşen görev yaşadığımız tüm olumsuzluklardan ders alarak, unutmadan / unutturmadan, yılmadan direnmeye devam etmek ve ülkemizi aydınlık geleceğe taşımaktır.

Uğur Mumcu'nun Sesleniş yazısında tüm yaşananları özetliyor ve halkımıza sahip çıkması için sesleniyordu.

Türkiye'nin ve dünyanın değişik coğrafyalarından insanların katıldığı etkinlikte Dink'in eylem ve söylemleri ile ülkemiz siyasal, sosyal ve kültürel yaşamına kattığı zenginlik bir çok yönü ile dile getirildi.

Eşi Rakel Dink; "14 yıldır bir cinayet davası çözülemiyorsa, çözülmek istenmediği içindir. Sorumlular, azmettiriciler ortaya çıkarılamıyorsa, ortaya çıkması istenmediği içindir" diyerek yaşanan süreci özetledi. Bir ülke demokrasi yerine baskı, tehdit, korku ve kaosla yönetiliyorsa, halkın gerçekleri bilmesi istenmiyorsa katiller, azmettiriciler, sorumlular bulunmak istenmez.

Diğer konuşmacı Başak Demirtaş konuşmasına, insanlığın ilk bulunularından Urfa'daki Göbeklitepe'yi

"Giresun'daki yoksul köylüler sizin için öldük. Ege'deki tütün işçileri, sizin için öldük. Doğu'daki topraksız köylüler sizin için öldük. İstanbul'daki Ankara'daki işçiler sizin için öldük. Adana'da pamparça elleriyle, ak pamuk toplayan işçiler sizin için öldük. Vurulduk, asıldık, öldürüldük ey halkım unutma bizi."

Demokrasi ve insan hakları savunucu, laik, antiemperyalist, tam bağımsız Türkiye'den yana terörün, yobazların, hırsızların, vurguncuların, çıkarıcıların düşmanı olarak mücadele ederken yitirdiğimiz Mumcu ve diğer aydınlarımızı bir kez daha saygıyla anıyoruz.

işaret ederek, "Orada yaşayanlar kimdi, bilmiyoruz. Nasıl yaşadılar, acılarını, sevinçlerini, korkularını, hayallerini bilmiyoruz. Bugün yaşasalar kendilerine Türk mü derlerdi, Ermeni mi yoksa Kürt mü bilmiyoruz. Hangi dine inanırlardı, hangi partiye oy verirdilerdi, bilmiyoruz. Bildiğimiz ve emin olduğumuz tek bir kimlikleri vardı onların: İnsan!"

Evet İnsan, yerde yatanların, öldürülenlerin, hapse atılanların, yerinden yurdundan gitmeye zorlananların, işsizlikten-açlıktan yaşamına son verenlerin hepsinin ayrı bir adı ancak ortak bir kimliği var; İnsan.

Farklıklarımızı zenginlik olarak görmek yerine yok etmeye çalışan bu karanlığa teslim olmayalım. El ele vererek hesap soralım".

EMA
ELEKTRİK MALZEMELERİ SAN. TİC. A.Ş.

Artık Cebinizdeyiz!

EMA Elektrik mobil uygulamasıyla stok takibinden alışverişe, kargo takibinden fatura işlemlerine kadar tüm işlemleri artık çok daha kolay yapabileceksiniz.

Available on the
App Store

Get it on
Google play

www.emaelektrik.com

Bağlantımız Güçlü!

TEM TEKNİK ELEKTRİK
MALZEMELERİ SANAYİ
ve TİCARET A.Ş.

Schneider
Electric

TEM Elektrik **Schneider** yetkili bayisidir.

1203/5 Sok. No: 3/A İkiz Çarşı 35110 Yenişehir / İZMİR
Tel: 0232 441 61 11 - 469 82 18 - Faks: 0232 457 44 75
e-mail: temteknik@superonline.com

Nükleer 60. Yıl Öncesinin Yanlış Çözümü... AKKUYU NÜKLEER SANTRAL İNŞAATI ALARM VERİYOR

İnşaat çalışmaları sırasında temeli üç kez çatlayan Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin yarattığı tedirginlik sürerken, şantiye sahasında patlatılan dinamitler, bölgedeki 86 evde hasara neden oldu. İnşaat çalışmalarından duyulan endişeye ilişkin Nükleer Karşıtı Platformu'nun (NKP) açıklamasının ardından, açıklama yapan Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), nükleer santrallerin 60 yıl önceki alternatifsizliğe çare olarak sunulduğuna vurgu yaparak, "Başka ülkelerin yıkıcı, ölüm saçan, yanlış tercihleri, bizim gelecek için doğru tercihimiz olamaz" dedi.

Sekretarya hizmetlerini EMO'nun yürüttüğü NKP'nin, 13 Ocak 2021 tarihinde gerçekleştirdiği yazılı açıklamada, reaktörün oturacağı temelinde üçüncü kez çatlak oluştuğuna ilişkin haberlerin kamuoyunda büyük tedirginlik ve endişe yarattığına dikkat çekilerek, şu bilgilere yer verildi:

"Rusya'nın tüm nükleer faaliyetlerini yürüten devlet şirketi Rosatom tarafından Mersin'in Gülnar İlçesi Büyükeceli mevkiinde inşa edilen nükleer santral inşaatında, reaktörün oturacağı temelin bazı bölümlerinde çatlaklar oluştuğu, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun (TAEK) talimatıyla çatlak bölümlerin kırılarak yeniden yapıldığı, olayın üzerinden aylar geçtikten sonra kamuoyu tarafından öğrenilmiştir. Bu defa 10 Ocak 2021 tarihinde CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın inşaat alanından kaydettiği; reaktörün oturacağı temelin bazı bölümlerinde yeniden oluşan çatlaklar ve zeminden sızan su görüntüleri sosyal medya üzerinden ulusal ve yerel basına yansıtılmıştır."

Sık sık arıza haberleriyle tüm dünyanın ilgi odağı haline gelen Belarus Ostravets Nükleer Santrali ile aynı re-

aktörün inşa edildiğinin ifade edildiği açıklamada, barındırdığı hayati riskler nedeniyle nükleer santral projesinden acilen vazgeçilmesi istendi. Çernobil ve Fukuşima felaketlerinin sonuçların rağmen, nükleer lobinin desteğiyle gerçek dışı enerji krizi söylemleriyle projenin yürütüldüğünün ifade edildiği açıklamada, şu bilgilere de yer verildi:

"Danıştay 14. Dairesi'nin Akkuyu Nükleer ÇED İptal dava dosyasında; nükleer santral projesinin başlangıcından itibaren, Rosatom'un doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 100 hisse payına sahip olacağı, diğer yandan ülke topraklarımızın 60 yıl boyunca nükleer atık deposu olarak kullanılacağı ve nükleer yakıtların güvenliği konusunda bir planın bulunmadığı açıkça belirtilmişken, Türkiye ile Rusya arasında yapılan Enerji Transferi Anlaşması'nın 16. Maddesi'ne göre ise olası bir kaza durumunda Rusya'nın ve Rus Şirketi Rosatom'un hiçbir sorumluluğu olmayacağı hükme bağlanmıştır."

Küresel salgın döneminde siyasi iktidar, sosyal devlet olma anlayışında uzak; pandemiyle mücadeleyi

sağlık emekçilerinin sırtına yüklerken, kendi iktidarını pekiştirme derdiyle toplumun çözüm bekleyen birçok sorunu yerine çıkar çevrelerinin öncelikleri doğrultusunda; pahalı, kirli ve son derece tehlikeli nükleer santralleri antidemokratik yollarla dayatarak, halkımızın yıllar içinde özveriyle oluşturduğu kamu kaynaklarını uluslararası tekellere aktarmıştır. Nükleer santrale ayrılan 22 milyar dolarlık bütçenin halk yararına kullanılması çağrısı yapılan açıklamada, şöyle denildi.

"Nükleer Karşıtı Platform (NKP) Bileşenleri olarak; Ülkemizde yaklaşık 3 milyon mesken abonesinin elektrik faturalarını ödeyemediği, aileleriyle elektriği ödemek için destek alanların sayısının yaklaşık 10 milyonu bulunduğu bir ortamda, yoksulluk içinde yaşam mücadelesi veren halkımıza, işsizlik sarmalına takılan gençlerimize, uzakta eğitim olanağına sahip olamayan çocuklarımıza, pandemi döneminde bile sağlık hizmeti alamayan milyonlarca kişinin ihtiyaçlarına yönelik politikalar üretilmesini talep ediyor, nükleer santrale ayrılan 22 milyar dolar gibi dev bütçelerin halk yararına

kullanılmasını istiyoruz.

Çevreye, doğaya, hayvana, insana zarar veren hiçbir enerji yatırımı meşru değildir; alınan yanlış kararlardan derhal vazgeçilmelidir. Akkuyu'da nükleer santral inşaatı bir an önce durdurulmalı, Sinop'ta kurulması planlanan nükleer santral projesi iptal edilmelidir. Akkuyu Nükleer Santrali'nin başta Mersin olmak üzere Akdeniz ve çevresinde geri dönülemeyecek felaketler yaşanmasına neden olacağı unutulmamalıdır."

Mersin Halkı Tedirgin

NKP'nin uyarılarının ardından, 19 Ocak 2021 tarihinde santral sahasından patlama yaşandı. Saha açılımı yapmak için patlatılan dinamitler, bölgedeki çevredeki ev ve araçlarda büyük hasarlar oluşmasına neden oldu. EMO'nun konuya ilişkin 21 Ocak 2021 tarihinde gerçekleştirdiği basın açıklamasında patlamaya ilişkin şu bilgilere yer verildi:

"Santral çalışma alanında pandemi kurallarına uyulmayarak binlerce işçinin hayatının tehlikeye atılması, santralin zemininde meydana gelen çatlaklar ve sahayı genişletmek adına patlatılan dinamitler büyük sıkıntılar yaşanmasına neden olmaktadır. Yaşananlar, henüz inşa aşamasında olan santral nedeniyle gelecekte halkı nelerin beklediğine ilişkin bir uyarı niteliği taşımaktadır. Rusya devlet şirketi

ti Rosatom tarafından Akkuyu Nükleer Santrali inşaatında 19 Ocak 2021 tarihinde santral çalışanlarına konaklama tesisleri oluşturmak amacıyla, saat 18.00 sıralarında saha açılımı yapmak için patlatılan dinamitler, çevredeki ev ve araçlarda büyük hasarlar oluşmasına neden olmuştur. Patlamanın etkisiyle 86 ev zarar görürken, Mersin halkı büyük korku ve endişe yaşamıştır."

60 Yıl Önceki "Hayal"

Patlamadan 2 gün önce de Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın şantiyede incelemeler yaparak, santralin Türkiye'nin 60 yıllık hayali olduğunu bu hayali gerçekleştirmenin ise kendi iktidarlarına nasip olduğunu ifade ettiğinin hatırlatıldığı açıklamada, şöyle denildi:

"Durumun vahameti ortada iken, Sayın Bakan Akkuyu NGS'de ilk reaktörün 2023 yılının sonunda devreye alınarak, elektrik üretiminin başlayacağını, santralin faaliyete geçmesiyle birlikte dünyanın ilk on ekonomisi arasına gireceğimizi kaydetmiştir. 60 yıl öncesinin alternatifsiz enerji çözümleri olarak sunulan nükleer santral tercihi, bugün sonuçlarıyla insanlığın baş edemediği felaketlere dönüşmüştür. AKP Hükümetlerinin iktidarda olduğu 19 yıllık süreçte; yaratılan enerji krizleriyle artan enerji talebi bahane edilmiş, enerjide dışa bağımlılığımızın azalacağı, cari açığın kapatılacağı yö-

nündeki açıklamalarla nükleer santral projeleri sermaye lobisinin de desteğiyle hayatımıza sokmuştur. Enerji ihtiyacımız var söylemlerinin aksine elektrik üretim tesislerinde yüzde 50 kapasite fazlası olduğu gerçeğini görmezden gelen siyasi iktidar, Mersin Akkuyu'da, Sinop İnceburun'da nükleer faaliyetlerine hız vermiştir. Bizler, nükleer santrallerin barındırdığı hayatı risklerin geriye dönüşü olmayan, tafisi imkansız sonuçlar doğuracağını biliyor, bir kez daha hükümet yetkililerini uyarıyoruz."

Başka ülkelerin 60 yıl önceki ölüm saçan, yanlış tercihlerinin ülkemizin geleceği için doğru tercih olmayacağına vurgu yapılan açıklama, şu ifadelerle tamamlandı:

"Ortada temeli daha dökülürken 3 defa çatlayan bir santral ve Bakan ziyaretinden sonra kontrolsüz patlama ile yaşanan büyük bir panik vardır. İnşaat aşamasında bile yaşanan bu sorunlar gelecekte bizi nelerin beklediğine ilişkin bir uyarıdır. Dünyada yaşanan yüzlerce kazaya rağmen, ülkemizin gelecek kuşaklarını sorumluluk altına alacak olan nükleer enerji kararları ile halkımızın yarınları nükleer lobilerin çıkarlarına alet edilmemelidir. Bu kazalar nükleer santral tercihinin ne kadar büyük bir hata olduğunu göstermektedir. Yol yakinken bu hatadan bir an önce dönülmelidir!"

Kişisel Veriler Evrensel Ölçütlerden Korunmalı... BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI'NDAN ÖZGÜR YAZILIM ÇAĞRISI

Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO), 12 Ocak 2021 tarihinde yaptığı açıklama ile WhatsApp'ın gizlilik politikasına değişikliğine ilişkin yurttaşları uyardı. En çok kullanılan anlık mesajlaşma uygulamalarının teknik olarak kıyaslandığı açıklamada, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun AB ülkeleri düzeyinde koruma sağlamadığına dikkat çekildi. "Ağ tarafsızlığı" ilkesi kapsamında mevzuat düzenlemesi yapılması ve koruma politikası geliştirilmesi istenen açıklamada, yurttaşlara "özgür yazılım" kategorisine giren uygulamaları tercih etme çağrısı yapıldı.

WhatsApp'ın kullanıcılara gizlilik politikasını 8 Şubat 2021'den başlayarak değiştireceği bildirimini yaptı. Hatırlatıldığı açıklamada, "WhatsApp uygulamasının sahibi olan Facebook şirketi bu değişikliği şöyle açıklıyor: WhatsApp kullanıcılarından toplanan kişisel veriler, Facebook'a ait diğer uygulamalarda kullanılabilir ve başka şirketlerle de paylaşılabilir. Uygulamayı kullanmaya devam etmek isteyen kullanıcılar bu koşulları kabul etmek zorunda bırakılırken değişikliği onaylamayan kullanıcılar 8 Şubat 2021'den sonra uygulamayı kullanamayacaklar" bilgisini aktardı.

Yurttaşların kaygılarının uygulama silme ve alternatif uygulama arayışına dönüştüğüne vurgu yapılan açıklamada, uygulamalar şöyle kıyaslandı:

WhatsApp

WhatsApp, kullanıcılar arası veri aktarımında (transferinde) uçtan uca şifreleme (E2E) kullandığından söz ederek, bu durumun değişmeyeceğini ve kullanıcıların güvende kalacaklarını açıklamakta; yeni gizlilik politikası sonrasında yalnızca üst verilerin (örneğin: kiminle ne zaman iletişim kurulduğu bilgisi, kullanılan cihaz bilgisi, konum bilgisi, telefon numarası, IP adresi vb.) ortaklarıyla paylaşılacağını, kullanıcıların uygulama

içindeki paylaşımlarının şifrelenmiş olarak aktarılmaya devam edeceğini belirtmektedir. Ancak WhatsApp uygulamasının istemci (client) ve sunucu (server) katmanlarındaki kaynak kodlarının tamamı kapalı olduğu için bu iddia bağımsız otoritelerce kesin olarak kanıtlanamamaktadır. İstemciler arası iletişim tümüyle şifrelenmiş olarak gerçekleşse bile istemci düzeyinde gerçekleşen işlemlerin de şirketin kontrolünde olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Diğer yandan, WhatsApp uygulamasının sahibi olan Facebook'un geçmişte kullanıcılarından topladığı bilgileri resmi otoritelerle, ABD'de CIA ve NSA gibi istihbarat örgütleriyle paylaştığı çok sayıda habere konu olmuş; dahası, bir önceki ABD seçimlerinde bu bilgilerin başkan adaylarından biri yararına kullanıldığını gösteren "Cambridge Analytica" skandalı unutulmamıştır.

Telegram

Telegram uygulamasında ön tanımlı mesajlaşmada veriler istemciden sunucuya şifrelenmiş olarak iletilmekte ve şifrelenmiş veri sunucuda çözülüp alıcının istemcisine yeniden şifrelenerek gönderilmektedir. Telegram, sunucularında bulunan kullanıcı verilerine erişilmek istendiği takdirde veriye erişim için birçok farklı hukuk

sisteminden izin alınması gerektiğini öne sürmektedir. Uygulamada gizli mesajlaşma seçeneği kullanıldığında ise uçtan uca (E2E) şifreleme yapılmakta, yani göndericinin iletisi şifrelenmiş olarak alıcıya iletilmekte ve alıcının uygulamasında çözülmektedir. Telegram'ın özgür yazılım olan mobil, web, masaüstü uygulamalarına karşın tüm iletişimin akışını sağlayan sunucu yazılımları özgür yazılım değildir, yani kaynak kodları kamusal erişime açık değildir. Ayrıca bu uygulamanın da bir şirketin sahipliğinde olması ileride gizlilik politikasını değiştirme riskini taşımaktadır.

Signal

Signal uygulaması, gerek istemci ve sunucu yazılımları düzeyinde özgür yazılım olmasıyla gerekse yazılı, sesli ve görüntülü veri aktarımında uçtan uca (E2E) şifreleme kullanmasıyla kişisel verilerin korunması yönünden daha güvenli bir seçenek olarak görünmektedir. Signal'in, kimin kiminle mesajlaştığı üstverisi (metadata) gibi verileri yalnızca kullanıcı uygulamasında tutması, gizlilik özellikleri için önemli bir avantajdır. Kâr amacı gütmeyen bir vakfın kontrolünde olması nedeniyle de şirketlerin kâr odaklı değişen politikalarının oluşturduğu risklerle karşı karşıya değildir. Özgür

yazılım olması, kamusal erişime açık olan kaynak kodlarının gelecekte de erişilebilir olacağı ve yeni sürümlerinin de aynı özellikleri taşıyacağına güvencesidir. Dolayısıyla saydamlığı ve sürekliliği güvence altındadır.

Güvenlik ve saydamlık konusunda doyurucu açıklamaları bulunmayan, 'yerli' olma iddiasıyla ortaya çıkan ve dünya genelinde olmasa da ülkemizde gündeme gelen 'Bip' ve 'Dedi' gibi bazı uygulamalar, açık kaynak kodlu ya da özgür yazılım olmamaları nedeniyle kullanıcılara güven verememektedir. Ayrıca hiçbir üçüncü tarafla veri paylaşmamak gibi bir taahhütleri de söz konusu değildir."

"Korunması Politikası Eksik"

WhatsApp'ın yeni gizlilik politikasını AB ülkelerinde uygulanmazken Türkiye'de uygulanmaya geçilmesinin çifte standart olarak değerlendirildiği açıklamada, kişisel verilerin korunması açısından AB ülkeleri ile Türkiye arasındaki farklılık şöyle anlatıldı:

"Birçok yurttaşımız şirketin bu tutumunu "çifte standart" olarak değerlendirerek tepkilerini şirkete yöneltmiştir. Oysaki uygulamanın aynı dayatmayı AB üyesi ülkelerde yapmamasının nedeni keyfi bir tercih değil; AB vatandaşlarının kişisel verilerinin, kısaca GDPR (General Data Protection Regulation) olarak bilinen, kişi hak ve özgürlükleri temel alınarak oluşturulan, 1990'lı yıllardan bu yana güncellenerek geliştirilen yasal düzenlemeyle sıkı biçimde korunuyor olmasıdır. Beri yandan ülkemizde 2016'dan bu yana yürürlükte olan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK), GDPR'nin ilk düzenlemeleri baz alınarak oluşturulduysa da sonrasındaki teknolojik ve hukuksal gelişmeler doğrultusunda gerekli güncellemeler yapılamamıştır. Dolayısıyla KVKK, GDPR'nin AB vatandaşlarına sağladığı koruma düzeyini yurttaşlarımıza sağlamaktan uzaktır."

Ağ Tarafsızlığı Vurgusu ve Öneriler

İletişim ve kişisel verilerin gizliliğinin temel bir hak olmasının yanında bireysel düzeyde toplanan verilerin kitlesel düzeyde işlenerek, gözetim, denetim ve üretim mekanizmalarının kullanılması nedeniyle kamusal bir sorun olduğuna vurgu yapılan açıklamada, TBMM başta olmak üzere ilgili kurumlardan aşağıda sıralanan konularda acilen adım atılması önerildi:

- Kişisel veriler üzerinden büyük kazançların elde edilmesinin engellenmesi, bu alanda tekelleşmenin önüne geçilmesi için başta KVKK'nin iyileştirilmesi olmak üzere gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

- Kişisel verilerin korunması için yapılacak düzenlemelerde, uygulamalarda ve denetimlerde başta meslek odalarımız olmak üzere konuyla ilgili demokratik kitle örgütleriyle işbirliği yapılmalıdır.

- Milyonlarca yurttaşın verilerini içermesi itibarıyla kamusal varlık olarak değerlendirdiğimiz büyük veri kümelerini işleyen kamu bilişim sistemleri (örneğin: sağlık bilişim sistemleri, UYAP, MERNİS, SEÇSİS), anayasal sorumluluklarından biri kamusal denetim olan meslek odalarımızın bağımsız denetimine açılmalıdır.

Kişisel verilerin gizliliğinin evrensel standartlarda güvence altına alınabilmesinin yolu, İnternet altyapısına ve uygulamalarına 'ağ tarafsızlığı' ilkelerine uygun şekilde yaklaşan, demokratik, özgürlükçü, saydam, hesap verebilirlik ilkelerine uygun bir hukuk devleti olmaktır. Yurttaşlarımız, 'verilerim nereye/kimlere gidiyor', 'başıma bir iş gelecek mi' gibi kaygılar içinde olmadan iletişim kurabilmelidir."

Yurttaşlara Yönelik Öneriler ve Uyarılar

WhatsApp nedeniyle kişisel verilerin işlenmesi konusunda duyarlılık oluşmasının sevindirici olduğuna de-

ğinilen açıklamada, "Birçok uygulama hiçbir paylaşım yapılmaya bile kullanıcılarını işaretlemekte; ekranlardaki gezinmeleri, hangi sayfaya ya da paylaşımına ne kadar süre bakıldığını, nelerin beğenilip nelerin hızla geçildiğini, kimlerle etkileşime girildiğini izlemektedir. Söz konusu durum aslında kişisel verilerimizi satan, güvenliğimizi hiçe sayan ve kullanıcıları yalnızca kâr aracı olarak gören uygulamalardan kurtulmak için bir şans oluşturmuştur" ifadelerine yer verildi.

Açıklamada, yurttaşlara aşağıdaki öneriler ve uyarılara yer verildi:

-Aygıtlarınıza kurduğunuz uygulamaların erişmek istediği bilgileri ve izinleri mutlaka kontrol edin; vermek istemediğiniz bilgileri ve izinleri edinmek isteyen uygulamaları kurmaktan kaçınin. Halihazırda kurulu olan uygulamalarınıza verilmiş izinleri düzenli aralıklarla gözden geçirin.

-Veri aktarımı sağlayan anlık ileti uygulamaları ve sosyal medya uygulamalarında, gerekli ya da zorunlu olmadıkça kritik kişisel bilgilerinizi (sağlık bilgileri, kredi kartı bilgileri, ev adresi vb.) paylaşmaktan kaçınin. Kişisel sır ya da ticari sır olarak değerlendirdiğiniz bilgileri, anlık ileti ve sosyal medya ortamlarında paylaşmaktan kaçınin. Bu tür bilgileri paylaşmanızın gerekli olduğu durumlarda ise gereklilik ortadan kalktığında paylaşımınızı silin.

- Çocuklarınızın kullandıkları aygıt ve uygulamaları kontrol ve takip edin, onları kişisel verilerin gizliliğinin önemi konusunda bilgilendirin.

- Özgür yazılımları tercih edin. Gereksinim duyacağınız birçok uygulamanın özgür yazılım olan bir alternatifini bulabilirsiniz. Özgür yazılımlar herkesin katılabildiği saydam bir geliştirme süreciyle, kaynak kodları tüm insanların erişimine açık olarak geliştirilirler; sahipleri ise kişi ya da şirketler değil tüm insanlıktır."

Haksız Kazanç Yaratacak Tarife Oyunları Yargıda

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), elektrik dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketlerine ek kazanç, vatandaşa ise yeni yükler getiren Perakende Satış Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ, Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve Net Kar Marjı Oranı hakkındaki EPDK kararını yargıya taşıdı. EPDK aleyhine Danıştay'da açılan davalarda, söz konusu tebliğler ve EPDK kararının hukuka aykırı olduğu, uygulanmalarında kamu yararı bulunmadığı ve özellikle Koronavirüs salgını nedeniyle ciddi ekonomik güçlükler yaşayan tüketiciler için telifsi güç ve imkansız zararlara yol açabilecekleri vurgulandı.

Dava dilekçelerindeki temel saptamalar özetle şöyle:

Mükerrer Kazancın Adı Genel Kalite İndikatörü:

Perakende Satış Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ile kalite faktörü haricinde dağıtım şirketinin performansına ilişkin Genel Kalite İndikatörü adı altında yeni bir teşvik uygulaması getirilmiştir. Tarife hesaplamalarında halihazırda Kalite Faktörü adı altında bir çarpan varken, Genel Kalite İndikatörü olarak ikinci ve mükerrer bir çarpan katsayısının tarife hesaplamalarına dahil edilmesi, hem tüketici tarifeleri üzerinden ilgili dağıtım şirketlerine haksız bir kazanç, hem de tüketicilere yansıtılacak elektrik ücretleri bakımından ağır bir yük oluşturarak kamu yararına aykırılık teşkil edecektir. Düzenleme, dağıtım bölgelerinde faaliyet gösteren elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi aşamasındaki yarışma şartlarını da bozan bir durum içermektedir.

Brüt Kar Marjı, Neden Net Oldu?

Görevli tedarik şirketlerinin ulusal tarifeden tüketicilere sattıkları elektrik enerjisi birim fiyatı üzerinden elde ettikleri kar oranını belirleyen ve 2020 yılı sonuna kadar yüzde 2.38 olarak uygulanan Brüt Kar Marjı oranı, önümüzdeki 5 yıl için Net Kar Marjı olarak tanımlanmıştır. 3 dönemdir brüt olarak uygulanan bu oranın hangi ihtiyaç ve ekonomik yarar gerekçesi ile brütten nete dönüştürüldüğü açıklanmamıştır. Ancak net satış hasılatı tanımından anlaşıldığı üzere; Brüt Kar Marjı içerisinde yer alan bazı şirket gelirlerinin düzenlemeye esas işletme gelir tavanı hesaplarından çıkarılarak ilgili şirketlerin daha fazla gelir elde etmesine yönelik bir düzenleme yapılmıştır. Net Kar Marjı oranı ile şirketlerin finansal sürdürülebilirliklerine atıfta bulunulması da, düzenlemenin hangi amaçla yapıldığını göstermektedir.

2006 yılından günümüze kadar geçen beşer yıllık 3 uygulama dönemi içinde perakende satış lisansına sahip şirketler için EPDK tarafından belirle-

nen kar marjı oranları;

- Birinci uygulama dönemi (2006-2010) için yüzde 2.33,
- İkinci uygulama dönemi (2011-2012) için yüzde 2.33 / (2013-2015) için yüzde 3.49,
- Üçüncü uygulama dönemi (2016-2020) için yüzde 2.38 olarak uygulanmıştır.

Dördüncü dönem (2021-2025) için belirlenen kar marjı oranının brüt değil, net oran üzerinden yüzde 2.38 olarak uygulanması, perakende satış lisansına sahip şirketlerin kar oranlarının artırılması anlamına gelmektedir. Net Kar Marjını Brüt Kar Marjından ayıran fark ise genel olarak işletme giderleri, vergiler ve varsa temettüleri çıkardıktan sonra kalan gelir yüzdesi olarak gösterilmesidir.

Ayrıca bu oranın hesaplanmasında kullanılan değişkenlere ilişkin varsayımların EPDK tarafından belirlenmesi öngörülmüş, ancak varsayımların ne olacağı ve nasıl yansıtılacağı konusunda açıklama yapılmamıştır. Net Kar Marjı oranının önümüzdeki yıllar-

da abonelere hangi oranda, hangi varsayımlarla ve ne şekilde yansıtılacağı karanlıkta kalan sorulardır. Bu nedenle düzenleme kamu yararı, belirlilik ve idarenin güvenilirliği ilkelerine aykırıdır.

Örtülü Kazanca Kapı Aralandı

Aynı holding ya da şirketler topluluğu bünyesindeki kişilerden alınan denetim, danışmanlık, tercüme, hukuk, müşavirlik, insan kaynakları, muhasebe, finans, kurumsal yönetim ve organizasyon gibi hizmetler, "yönetim ve destek hizmet alım giderleri" içinde tanımlanmıştır. Bu düzenleme grup kapsamındaki firmalarda transfer fiyatlandırması işlemlerinin yoğunlaşmasına yol açabilecek ve ilişkili taraflardan uygun olanlarına örtülü kazanç aktarımına sebebiyet verebilecektir. Öte yandan enerji şirketleri zarar ediyor gibi yansıtılarak tüketiciye uygulanan tarife fiyatlandırmasının artmasına neden olabilecektir.

Şirketlerin Vergi Yükü Hafifliyor

Perakende Satış Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ kendi içinde çelişmektedir. Buna göre 9. maddenin 4. fıkrası (ç) bendi ile kontrol edilemeyen işletme giderinin yüzde 1'i aşamayacağı belirtilirken, aynı maddenin 6. fıkrasında yüzde 1'i aşan kısım da kontrol edilemeyen işletme gideri olarak düzenlenmektedir. Böylece görevli tedarik şirketlerinin

taahhütlerinden kaynaklı risklerin de perakende satış tarifelerine yansıtılmasının önü açılmakta ve ilgili tedarik şirketinin abonesi ile arasındaki ilişkiye tüm tüketiciler dâhil edilmektedir. Yani her ay elektrik faturasını düzenli ödeyen abone ile ödemeyen abone arasında haksızlık oluşacak, görevli tedarik şirketi borcu olan aboneye ilişkin tahsilat riskini faturasını düzenli olarak ödeyen aboneye yükleyecektir. Bu yolla ülke tahsilat riski kapsamında tahsil kabiliyeti olmayan alacakların şüpheli alacak olarak gösterilmesi ile tedarik şirketlerinin vergi yükleri hafiflerken, abonelerin enerji birim fiyatına ödedikleri bedel artacaktır.

Tekel Konumundaki Şirketlere Ek Yetki

Enerji Piyasası Kanunu uyarınca dağıtım şirketlerinin faaliyet alanları dışında piyasa faaliyetinde bulunmaları mümkün değil. Ancak Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ile elektrik dağıtım şirketlerine elektrik dağıtım hizmetlerinin dışında, üçüncü kişilere bakım ve onarım hizmetleri ile danışmanlık verme olanağı sağlanmaktadır. Elektrik tesislerinin bakım ve onarım işleri ile bu tesislere ilişkin danışmanlık hizmetleri ağırlıkla EMO üyesi serbest mühendis müşavirlerin oluşturduğu, bu alanda faaliyet gösteren kişi ve şirketler tarafından piyasa koşullarına uygun bir şekilde

gerçekleştirilmektedir. Dağıtım şirketleri, müteahhitlik ya da müşavir-mühendislik hizmeti vermek amacıyla değil, münhasıran elektrik dağıtım işleri için kurulmuş olup lisansları kapsamında faaliyet gösteren, bölgesinde hâkim durumda olan tekel niteliğinde şirketlerdir. Yapılan değişiklikler ile tekel konumunda bulunan elektrik dağıtım şirketleri, altyapı, malzeme, bakım-onarım ve danışmanlık hizmetlerini de üstlenebilecek ve bu da elektrik mühendisliği alanına ilişkin müşavirlik piyasasında rekabeti bozucu bir durum ortaya çıkaracaktır.

Şirketler Risk Almıyor

Dağıtım şirketlerinin üreticilerden tahsil edemediği sistem kullanım bedelleri ve kaçak tahakkukundan oluşan şüpheli ticari alacaklarının kontrol edilemeyen giderler içinde tarifelere yansıtılacak olması, dağıtım şirketinin hiçbir riski üstlenmemesi anlamına gelmektedir. Zira söz konusu alacaklar ve giderler dağıtım şirketlerinin ticari alacağıdır ve dağıtım şirketlerinin basiretli tacir olarak hareket etmesi kanundan gelen bir zorunluluktur. Bu kapsamda dağıtım şirketlerinin ticari alacaklarına ait riskler, üçüncü şahıs olan tüketicileri ilgilendirmemektedir. Ayrıca bu tür giderlerin tarifelere yansıtılması dağıtım şirketinin bu alacakları konusundaki ısrarlı takibini de isteksiz kılacaktır.

Yusuf Telek'i Yitirdik...

7113 sicil nolu üyemiz Yusuf Telek 23 Ocak 2021 tarihinde aramızdan ayrıldı. 1953 yılında Afyonkarahisar'da doğan Yusuf Telek; 1977 yılında Ankara Devlet Mühendislik Mimarlık Akademisi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden 1978 yılında mezun olmuştu.

Telek ailesine, sevenlerine ve tüm meslektaşlarımıza başsağlığı dileriz.

Topraklama Ölçümü Üzerine Deneyimler ve Tecrübe Paylaşımı-3 "DİRENÇ DEĞERLERİ ve YÖNETMELİK HAKKINDA GÖRÜŞLER"

Elk. Yük. Müh. M. Kemal Sarı

1.6 OLAY 6: TOPRAK HATTINDA AKIM ÖLÇME

Yer: Ankara Söğütözü semti, büyük bir banka binası/ Tarih: 21-28 Mart 2005

OLAY: Bazı yerlerde toprak direncini avometre ile ölçtüğünü söyleyenlere rastlamışım. Şato gibi banka binasının bir bölümü başka bir banka tarafından kiralanmak istenir. Kiracı banka uzmanları kiraladıkları bölümde, elektrik prizinde nötr uç ile toprak arası 3 voltun üzerinde bir gerilim ölçerler ve "bu tesiste toprak koruması yok" diyerek kira sözleşmesini imzalamayı ertelerler. EMO adına tesis tarafımdan incelenmiş ve birkaç gün zamanımı da almıştır. Binayı, her biri 800 kVA olan 2 adet trafo beslemektedir. Nötr ile toprak arası tarafımızdan 3,35 Volt ölçülmüştür ki, biraz yüksek sayılır. Bildiğimiz kadarı ile sınır 6-8 volt arasındadır. Bu konuda kesin bir veri olup olmadığı tarafımızdan bilinmemektedir. İdeal olan 1-1,5 voltur. Bu değerlerin hiçbirinin toprak direnci ve toprak kaçığına karşı koruma ile alakası yoktur. Konut gibi tek faz ve dengesiz tüketim olan yerlerde nötr-toprak arası gerilimin yüksek olması normaldir.

Söz konusu banka binasında nötr hatlarında aşırı akım olduğu görülmüş ve bazı UPS'lerin nötr hatları güçlendirilerek nötr-toprak arası gerilim biraz

düşürülmüş ise de, istenilen seviyeye inmemiştir. Çünkü, bildiğimiz kadarı ile nötr-toprak arası gerilim dengeli beslenme ile yani yük dağılımı ile ilgilidir ki, koca banka binasında yükleri ayarlamak tesis kurulduktan ve içine de yerleştikten sonra imkansız gibi bir şeydir. Nötr hatlarındaki akımları takip ederken, tesadüfen toprak hatlarındaki akım da dikkatimizi çekmiştir.

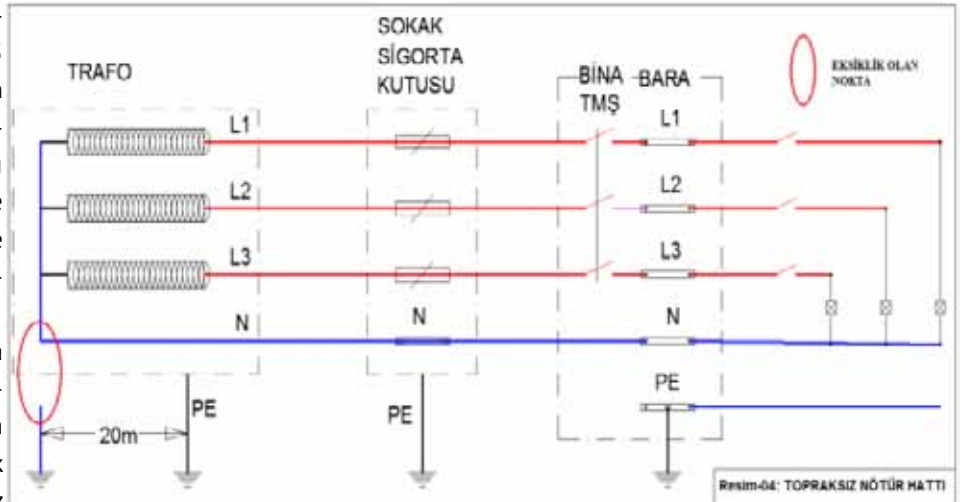
Bilindiği gibi toprak hatlarında ne gerilim olur ve ne de akım, Eğer var ise, tesisin bir yerinde bir yanlışlık var demektir. Bir gün olur, bir yerlerden patlar. Şato gibi banka binasının bodrum katındaki kolonlarda bulunan temel toprak şeritlerinde dahi pens ampermetre ile akım ölçüyorduk. Kat kat dolaştık. En son çatı kata sıra geldi ve ana panoda sıfırlamayı tespit ettik. Meğer, yıllar sonra çatıya klimalar yerleştirilmiş. Tesisi kuran, elektriği aldığı panodan toprak hattı çekmeye üşen-

miş veya üç beş kuruş karlı olacağını düşünmüş olmalı ki, kendi panosunda sıfırlama yaparak işi bitirmiş. Ne uğruna, üç beş kuruş kablodan tasarruf etmek uğruna. Suçlu kim? Bizce bankanın kontrol mühendisi. Elektrik bir kat aşağıdaki panodan değil, giriş katındaki elektrik odasından kablo şaftı içerisinde çekilmektedir. Dikey mesafe 60 m üzerindedir. Kablo mesafesi 100 metreyi geçebilir ki, az para tutmaz. Tesiste USP'lerin nötr kablo kesitlerinin yükseltilmesine devam edilecek idi. Sonuçta bu tesisatın akıbeti ne oldu tarafımızdan bilemiyoruz.

2.0 OLAYLARIN TEORİK AÇIKLAMASI

2.1 TRAFÖ NÖTRÜ TOPRAKLANMAZ İSE ELEKTRİK SİSTEMİ NORMAL ÇALIŞIR MI?

Resim-04'te bir trafo şebekesinin yapısı ve bağlı olmayan, kopuk olan nötr toprak hattı görülmektedir.

Sistemde herhangi bir olay olmadığı sürece tesis gayet normal çalışır. Ne zaman bir toprak kaçağı veya toprak arızası yaşanır ise sorun o zaman ortaya çıkar. Toprakta nötre akım dönüşü olmayacağı için kesiciler açmaz ve arızanın bulunduğu toprak barasında yüksek gerilim oluşur. Bu baraya bağlı başka cihazlar tehlikeli durumdadır.

Trafonun nötrünün açık bırakılması bir nevi IT, izole şebeke uygulaması gibidir. İzole şebekede yalıtım direncine ayarlı izolasyon röleleri mevcuttur. Sürekli direnç ölçülerek herhangi bir izolasyon zayıflamasında röleler kesiciyi açtırırlar. Her ne kadar nötr topraklı değil ise de şebeke kablolarının toprağa karşı kapasitansları dolayısıyla bir nevi toprağa kapasitif bağlantı mevcuttur. Acaba bu durumda kaçak akım röleleri çalışır mı? Dairenin birinde bir toprak kaçağı olduğunu farz edelim. Toprağa değen faz hattından bir akım akmayacağından toprakta 230 V oluşur. Bu gerilim insanları rahatsız eder. Çarpıyabilir. Çünkü topraktan geri dönüş yoktur. Kapasitif toprak bağlantısından dolayı belki de kapasitif bir akım akarak insanı çarpabilir. Kapasitif akım 30 mA değerini aşıyor ise kaçak akım açar mı acaba? Bu konuda bir fikrimiz yoktur. Eğer KAK da açmaz ise risk büyük demektir. Binaları besleyen ana dağıtım kablolarında bir toprak arızası yaşanır ise hiçbir kesici olayı görmez insanlar ve hayvanlar için tehlikeli bir durum oluşur. Belki de yangın çıkmasına neden olabilir.

2.2 TOPRAK BARASINA HANGİ DURUMLARDA FAZ GELEBİLİR?

Gelelim Barış

Apartmanındaki olaya. Toprak barasında gerilim oluşması için transformatörün nötr hattının toprak bağlantısının kopmuş veya nötr toprak kazık bağlantısı çürümüş olması gerekir. Olay nötr kopması değildir. Nötr kopması olsa idi toprak barasına gerilim girmez idi. Özetle, trafo nötr hattının toprak bağlantısının kopması durumunda resim-05 de görüldüğü gibi toprak arıza akım devresi tamamlanamayacağından toprak barasında gerilim oluşur. Kısaca söz konusu apartmandaki olay, "TRAFO NÖTR NOKTASI TOPRAK BAĞLANTISININ KOPMASIDIR". Bu durumda aynı trafodan beslenen semtteki diğer apartmanlarda sorun yaşanmaz mı? Birileri sıfırlama yapar veya soğutucunun kablo üzerine oturması gibi bir olay olur ise benzeri olay tekrar eder. Muhtemelen semtte başka olaylar yaşanmış ve dağıtım kuruluşu tarafından toprak hattı kopukluğunun farkına varılıp hata düzeltilmiştir. Konu hakkında bilgimiz bulunmamaktadır.

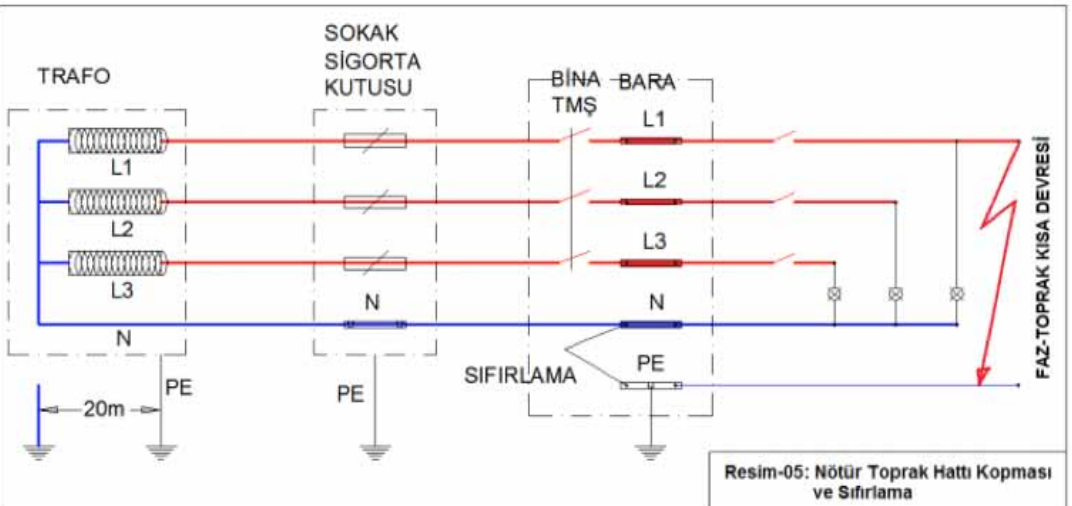
NÖTÜR BARADA NASIL GERİLİM OLUŞUR?

Adı geçen Barış apartmanında, sayaca elektrik tüketimini yazdırmamak (elektrik hırsızlığı) maksadı ile nötr hattını toprağa bağlayanlar olabilir. Apartman sakinleri bazı dairelerde

böyle teşebbüsler olduğundan söz etmişlerdir. Bu ihtimal yüksektir. Çünkü 4 nolu dairede yaşanan gaz borusundaki parlama olayı bunu göstermektedir. Toprak barasına giren faz resim-05 de görüldüğü gibi nötr barasına geçtiği durumda bir yerden devreyi tamamlayacaktır. Muhtemelen 4 nolu dairedeki gaz borusunda var olan sıfırlamadan toprağı tamamladı ve bir kısa devreye neden oldu. Yanan boya etrafa yayılarak korku yaratmış olabilir. Bu yanma ile sıfır bağlantısı da kopmuş olabilir. Apartmanda kimse ben sıfırlama yaptım dememektedir ve kendi kendini ihbar etmeyecektir. Muhtemelen yanma sonucu direnç oluşturan sıfır hattı halen devam etmektedir ki, nötr barada bir gerilim oluşsun. Dükkanda mevcut faz toprak kısa devresi kalktığına var olan sıfırlama sorun yaratır mı? Arıza olmadığı sürece bizce sorun yaratmaz.

Barış apartmanında yaşadığım olay konusunda farklı düşünenleriniz de olabilir. Yorumu açık bir konudur. Yalnız şu bilinmelidir ki, olay yaşanmıştır, uydurma değildir.

"Not: Yazılarının sorumluluğu yazarına ait olup görüş ve düşüncelerinizi şubemize iletebilirsiniz."

Salgın Koşullarında İnternet Erişim Pahalılaştırılıyor...

İLETİŞİM HAKKI VERGİ YÜKÜ ALTINDA EZİLİYOR

Özel İletişim Vergisi'nde (ÖİV) 30 Ocak 2021 tarihinde gerçekleştirilen yüzde 33,3'lük artış, iletişim faturalarına yaklaşık yüzde 2'lik zam olarak yansıtılacak. İnternet faturalarındaki toplam vergi yükü ise en az yüzde 22'ye yükseldi. Yurttaşlar İnternet de dahil olmak üzere tüm iletişim faturaları aracılığıyla 2021 Bütçesi'nde hedeflenenin çok üzerinde; 6 milyar TL'yi aşkın ÖİV ödemesi yapmak zorunda kalacak. Salgın döneminde online eğitim ve uzaktan çalışma nedeniyle zaten artan İnternet faturalarına getirilen yeni vergi yükü, temel insan haklarından biri olan İnternet'e erişimi daha da zorlaştıracaktır.

ÖİV, kamuoyunda "deprem vergileri" olarak bilinen "özel işlem" vergilerinden biri olarak 1999 yılında hayatımıza girmişti. Kamuoyunda "deprem vergileri" olarak bilinen kanun, 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde yaşanan büyük depremlerin ardından, 26 Kasım 1999 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişti. Depremin yarattığı ekonomik kayıpları telafi etme amacıyla, cep telefonu kullanımı, millî piyango biletleri, uçak biletleri ile gümrük ve pasaport işlemlerine kadar uzanan birçok işlem için "özel işlem" vergileri getirildi. 1 yıllığına başlanan uygulama, sonraki yıllarda ekonomik kriz gerekçesiyle sürekli olarak uzatıldı. Son olarak 2005 yılında ise "özel işlem vergisi" kaldırılarak, isim değişikliğiyle "özel iletişim vergisi" (ÖİV) kalıcı olarak uygulanmaya başladı. Bu ek vergi, cep telefonu görüşmelerinden yüzde 25, sabit telefon görüşmelerinden yüzde 15, veri ve internet hizmetlerinden yüzde 5 oranında alınmaya

başlandı. İnternet'in yaygınlaşmasına desteklenmesi kapsamında uzun yıllar görece düşük tutulan yüzde 5'lik ÖİV oranı, 1 Ocak 2018 tarihinden yüzde 7,5'e yükseltildi. Aynı değişiklik kapsamında telefon görüşmelerinden alınan vergide de oransal indirimle gidilip, yüzde 7,5'e düşürüldü. İnternet erişimi ve veri iletişimine uygulanan oranın yükseltilmesinde altında zaman içinde iletişim ihtiyaçlarının İnternet üzerinden karşılanmaya başlaması ve faturalarındaki payının yükselmesidir. Örneğin cep telefonundan faturanın yüzde 100'ünü oluşturan görüşme ücretleri, zaman içinde payını büyük ölçüde İnternet erişimine bırakmıştır. Bugünlerde tüm iletişim faturadaki en büyük kalemi İnternet erişimi oluşturmaktadır.

ÖİV'ye En Az 6 Milyar Ödeyeceğiz

Ancak ÖİV'ye 2018'de eşitleme görüntüsüyle yapılan "gizli" zam, bütçe açığını kapatmak için yetersiz kalmış olacak ki, Resmi Gazete'de 30 Ocak 2021 tarihinde yayımlanan

Cumhurbaşkanı Kararı ile yüzde 10'a yükseltildi. Böylece bugünden (31 Ocak 2021) itibaren düzenlenecek faturalara ÖİV'ye yüzde 33,3 oranında zam yapılmış oldu. Bütçe rakamlarına göre; 2018'de oranlarının değiştirilmesinin ardından 2019'da 4 milyar 14 milyon TL olan ÖİV tahsilatı, 2020'da yaşanan ekonomik krize ve salgın koşullarına rağmen, artan İnternet erişimi ihtiyacı nedeniyle yüzde 12 yükselerek, 4 milyar 488 milyon TL'ye ulaştı. 2021 yılı bütçesinin ilgili bölümleri incelendiğinde 2020 yılı için 4 milyar 279 milyon TL tahmin edildiği ve yüzde 9,9 artışla 2021 yılı için ise 4 milyar 703 milyon liralık gelir hedefi belirlendiği anlaşılıyor. Online eğitim ve uzaktan çalışma zorunluğu nedeniyle faturaların artması, bütçede 2020 için yapılan tahminin ciddi oranda aşılmasına neden olmuştur. ÖİV'nin yüzde 10'a çıkarılmasıyla faturalarda enflasyon nedeniyle hiç artış olmasa bile ÖİV tahsilatını 2020 rakamlarıyla 2021'de en az 1 milyar 494 milyon

TL artıracaktır. Yapılan hesaplamalar, 2021 yılında yurttaşların telekomünikasyon faturaları aracılığıyla 6 milyar TL'yi aşkın ÖİV ödemesi yapacağını göstermektedir. Tahsilatı garanti olan bu rakamın, bütçede hedeflenenin çok üstünde şekillenecek olması; diğer bütçe kalemlerinde fiili bir düşüş olacağına işaret etmektedir.

Vergi Yükü Büyüyor

İletişim faturalarında ÖİV'nin yanı sıra yüzde 18 oranında KDV de yer almaktadır. Örneğin iletişim gideri toplamda 100 TL olan fatura, Ocak 2021 döneminde yüzde 7,5'lük ÖİV ve yüzde 18'lik KDV eklenmesiyle 125,5 TL'ye çıkmaktaydı. Zam sonrası ise 28 TL'si vergi olmak üzere 128 TL'ye yükselecektir. Söz konusu vergi artışının faturalara yaklaşık yüzde 2 oranında zam olarak yansıtacağı hesaplanmaktadır. Ayrıca bu rakamlar, iletişim faturalarındaki toplam vergi yükünün, en az yüzde 22'ye çıktığını göstermektedir. Üstelik bu orana cep telefonu aboneleri için 2021 yılında her ay 3,11 TL olarak yansıtacak telsiz kullanım ücreti, faturalarda gözükmeyen ama işletmecilerin maliyetleri içinde olan yer alan evrensel hizmet fonu, kurum katkı payı, hazine katkısı gibi kesintiler hariçtir. Cep telefonu şebekesi üzerinden kullanılan mobil İnternet erişiminde vergi oranı daha yüksek şekillenecektir.

Cihaz Vergileri Maliyeti Katlıyor

Bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin cihazlar üzerinde, kullanım faturalarında olduğu gibi yüksek oranlı vergiler yer almaktadır. Resmi Gazete'de 1 Mayıs 2019 tarihinde yayımlanan 1013 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile cep telefonlarında uygulanan Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) oranları yeni-

den belirlenmiştir. Düzenleme uyarınca; ÖTV matrahı 640 TL'yi aşmayan cep telefonları için yüzde 25, 640 TL ile 1500 TL arasında olanlar için yüzde 40, 1500 TL'yi aşanlar için ise yüzde 50 oranında ithalat anında veya yurt içi tesliminde ÖTV tahsil edilmeye başlandı. Cep telefonunda ÖTV dışında; yüzde 1'lik Kültür ve Turizm Bakanlığı payı, yüzde 10'luk TRT bandrolü ve yüzde 18'lik KDV de tahsil edilmektedir. Üstelik tüm pay ve kesintiler bir sonraki verginin matrahını artırarak, verginin vergisinin vergisi diye nitelendirebileceğimiz bir tablo doğurmaktadır. Örnek vermek gerekirse ithalatçısı veya üreticisi tarafından 2000 TL bedelle piyasaya sürülmek istenilen akıllı cep telefonu toplamda 1933 TL vergi uygulanmaktadır. Böylece vergiler sonrası cihazın satış bedeli yaklaşık iki katın aşmaktadır. Yurtdışında ucuza satın alınarak ülkeye getirilen cihazlardan da kayıt harcı alınmaktadır. Bu bedel 2021 itibarıyla 2 bin 6 TL'ye yükseltilmiştir.

Cep Telefonlarına İlişkin Vergi Hesaplaması

Cihaz Bedeli	2.000
Kültür ve Turizm Bakanlığı Kesintisi (Yüzde 1)	20
TRT Bandrolü Matrahı	2.020
TRT Bandrolü Tutarı (Yüzde 10)	202
ÖTV Matrahı	2.222
ÖTV Tutarı (Yüzde 50)	1.111
KDV Matrahı	3.333
KDV Tutarı (Yüzde 18)	600
Ödenecek Fatura Toplamı	3.933
Toplam Vergi Tutarı	1.933

Ayrıca bu kayıt harcına 20 Avro da TRT payı eklenmektedir.

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi olarak, salgın döneminde artan İnternet erişimi ihtiyacının karşılanması ve özellikle dar gelirli kesimlerin online eğitim olanaklarına sahip olması için bilgi iletişim teknolojisi kapsamındaki cihazlarda ve İnternet erişimindeki vergi yükünün sıfırlanması için çağrıda bulunmuştur. İndirim talebi bir yana ÖİV'ye yapılan zam, artık temel insan haklarından biri olarak görülen İnternet erişiminin yaşamsal önemini kavranmadığını göstermektedir. **Ne yazık ki, sürekli olarak artırılan vergiler nedeniyle milyonlarca öğrencinin içinde yer aldığı aileler, "bilgi ve iletişim teknolojileri yoksulluğu" olarak adlandırabileceğimiz bir gerçekliği yaşamaktadır. Bugünün**

bütçe açığını kapamak için kullanılan söz konusu günübirlik vergilendirme politikası geleceğimize ipotek koyacak niteliktedir. Vergi yükünün kaldırılması çağrımızı bir kez daha dile getirerek, dar gelirli, dezavantajlı kesimlere İnternet erişimi sağlanması için Evrensel Hizmet Fonu'nun amacı doğrultusunda hem altyapının geliştirilmesi hem de cihaz temini için kullanılması çağrımızı yineliyoruz.

• Jeotermal elektrik üretimi özellikle Aydın bölgesinde yasa, yaşam ve gelecek tanımadan büyüyor. İnsana ve tarıma verdiği zararlar gözle görülür haldeyken şimdilerde yoğunlaşan burunla koklanan kötü kokular gündemde. Defalarca gündeme gelen jeotermal kaynaklı çürük yumurta kokusuna, Jeotermal Elektrik Santral Yatırımcıları Derneği başkanından yanıt” Kokunun nedeni kanalizasyon” HAYIR yalanın ve talanın da kaynağı plansız JES’ler.

•Nedim Şener uçtu. Katıldığı bir TV programında Cargill’de işten atılan işçilerin kazandıkları mahkeme sonrası işe dönmek için yaptıkları eylemler için “Bu eylemi siyasi amaçla kullanmak kötü bir şey” dedi. Acınacak yandaşlık hali!

• ”Kuru Ekmek yiyorsa aç değildir” sözleriyle gündeme gelen daha sonra verdiği kebabların parasını Çivril Belediyesi’ne ödediği ortaya çıkan AKP milletvekili Şahin Tin’i geçen sayıdan hatırlayacaksınız. Ancak habere, akabinde ve hemen erişim yaşağı geldi. Gündemi ve yasakları belirleyen Vendetta’yı takibe devam edin! Siz okumuyorsanız “hassas vatandaşlar” okuyor.

•Boğaziçi Üniversitesi’ne “kayyum” olarak atanan Melih Bulu’ya karşı protestolar sürüyor. Öğrenciler her gün değişik eylemlerle kamuoyuna ulaşmaya çalışıyorlar. Öğretim üyeleri de defalarca Bulu’ya sırtlarını dönerek tavrı gösterdiler. Kayyum henüz Üniversite’den idari kadroya atayacağı birilerini bulamazken, devlet bankası krediyle aldığı milyonluk evini “boğaz”dan seçen Nagehan Alçı konuya yandaşlık yanında ev sahipliği üzerinden de eleştirdi.” Boğaziçi’nde öğrencileri daha gazlamaya çalışan akademisyenler var”. Yani “Böyle özerk ve özgür komşular istemiyorum”.

•Sayısız gazeteci, muhalif ve hatta milletvekiline benzer yöntemlerle yapılan ve asla gerçek bir soruşturmayla uğramayan saldırılarda, bu kez hedef büyüdü. Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı Selçuk Özdağ’a silahlı saldırı. Uzun süre yakalanamayan saldırganlar, verilmeyen geçmiş olsun mesajları, giderek üç beş yumruğun önemsizliğine en sonunda da Özdağ’ın kendini dövdürttüğüne geldi. İttifak devam ederse şiddet teferruat.

•AKP iktidarıyla giderek büyüyen, tartışmalı yapı SADAT resmi internet sitesinde suikast ve gayri nizami harp eğitimi verdiğini duyurdu. Kime ve ne için?

•Polis ve MİT toplumsal olaylarda orduya ait silahları kullanabilecek. Ordunun kullanamadığı S-400 dahil.

•Yargıtay’a atanmasının üzerinden iki ay bile geçmeden AYM üyeliğine aday olan, adaylığı için AYM seçim tarihi ertelenen, hiçbir dosyaya bakmadan en çok oyu alan İrfan Fidan’da mutlu son. AYM üyeliğine atandı. Her şey çok hızlı oldu. Adalet hızlı işliyor.

•Basın İlan Kurumu’nun Evrensel, Cumhuriyet ve Birgün gazeteleri üzerindeki baskısı sürüyor. Gazetelere verilen 90 günlük ilana kesme cezaları bitmeden yenileri geliyor. Yetmezse davalar var, her habere verilen mahkeme kararı tekzipler var. En sonunda da Fahrettin Altun var. “Medya mensuplarının her zaman destekçisi olmayı sürdüreceğiz”

•Nihayet aşılama başladı. Sadece 1,5 milyona kişiye yetecek aşı için resmi risk grubuna neredeyse bütün iktidar yanlıları gayri resmi olarak ilave edildi. Henüz Çin menşeli aşı dışında bir bağlantı yapamayan hükümete vatandaş soruyor. “Bize sıra ne zaman gelecek”. Yanlış suç ortağı yapılmak istenen muhalefet ise tek ses; “Sıramızı bekleyeceğiz”.

•Bir araçla kaçırıldığı iddia edilen inşaat işçisi Gökhan Güneş günler sonra gözleri bağlı olarak Başakşehir yakınlarında bırakıldı. Kamuoyunu ve sosyal medyanın yüksek sesle sorduğu sorular “Kimler ve neden” cevaplanmayı bekliyor. Geleceğe değil geçmişe dönüş.

•FBI, ABD ordusunu dolandıran 3 Türk’ü yakaladı. Sızdıkları gizli veri tabanı üzerinden ele geçirdikleri şemalarla savunma ihalesini kazananlar, teslim ettikleri ürünlerin kalitesiz olduğunun anlaşılması üzerine tutuklandı. Sanıklar parçaları Ankara’da bir sanayi sitesinde yapmışlar.

Projeye özel
anahtar teslim çözümlerde
lider Ulusoy Elektrik

34 yıllık tecrübesiyle OG elektrik dağıtım ekipmanlarının entegre üretiminde anahtar teslim çözümler sunan **Ulusoy Elektrik**, dünya standartlarındaki üretim kalitesiyle yurt içi ve yurt dışı pazarlarda etkinliğini artırıyor.

www.ulusoyelektrik.com.tr

[@](#) [in](#) / ulusoyelektrik

ESTETİK VE TEKNOLOJİ DEHASI

Soket Altı Siren

Soket Altı
Flaşörlü Siren

ML Serisi Adresli
Dedektörler İçin Buzzerlı Soket

Çevrimden Beslemeli

www.mavili.com.tr

maxlogic & mavigard
yangın ve gaz algılama sistemleri

Bizi takip edin...

.../mavilielektronik

